

Anàlisi de l'inici del curs escolar 2024/25 a catalunya

Informe_

Informe_

**Anàlisi de l'inici del curs escolar
2024/25 a catalunya**

INFORME ANÀLISI DE L'INICI DEL CURS ESCOLAR 2024/25 A CATALUNYA

Octubre, 2024

Editat per

Associacions Federades de Famílies d'Alumnes de Catalunya, aFFaC
Cartagena 245, àtic, 08025, Barcelona

Autoria:

Associacions Federades de Famílies d'Alumnes de Catalunya (aFFaC)

Disseny i maquetació:

Associacions Federades de Famílies d'Alumnes de Catalunya (aFFaC)

Informe anàlisi de l'inici del curs escolar 2024/25 a catalunya. By aFFaC. Is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.

ÍNDEX

1. Comparativa Internacional del context educatiu català	7
1.1. Despesa pública en educació	7
1.2. Taxa d'escolarització d'educació infantil de segon cycle.....	8
1.3. Pobresa i desigualtat	8
1.4. Abandonament escolar prematur	9
1.5. Privatització de l'educació obligatòria	11
1.6. Ràtios	13
2. Previsió de places educatives per al curs escolar 2024/25 a l3 i 1r d'ESO	15
2.1. Previsió de places educatives a l3.....	15
2.2. Oferta de places educatives NESE a l3	22
2.3. Previsió de places: 1r d'ESO	24
2.4. Oferta de places educatives NESE a 1r d'ESO	32
2.5. Casos d'especial atenció	33
2.5.1. Lloret de Mar	34
2.5.2. Barcelona.....	35
2.5.3. Tarragona.....	37
2.5.4. Manresa.....	37
2.5.5. Sant Pere de Ribes.....	38
3. L'educació infantil de 1r cycle: etapa 0 fins a 2 anys	39
3.1. La importància de l'educació infantil de 1r cycle: cap a la universalització	39

3.2. Es manté la gratuïtat a l2 durant el curs 2024/25	40
3.4. Disminueix l'alumnat matriculat al sector privat en el primer cicle d'infantil	43
3.5. Augment de la taxa d'escolarització a les escoles bressol	47
3.6. L'alumnat NESE a l'educació infantil de 1r cicle	51
4. Formació Professional	53
4.1. Privatització de la FP: grau mitjà	53
4.2. Privatització de la FP: grau superior	54
4.3. Règim a distància	54
4.3.1. Privatització FP a distància: grau mitjà	55
4.3.2. Privatització FP a distància: grau superior	57
4.5. Estereotips de gènere a la FP	58
4.4. Preguntes que sorgeixen donat l'escenari de desregulació i privatització a la FP	58
5. L'Informe PISA: concepte i principals resultats	62
5.1. Què és	62
5.2. Caiguda dels resultats l'any 2022	62
6. El menjador escolar: lluny de la universalització	64
6.1. Progressiu encariment del preu	65
6.2. Quina és l'avaluació de l'ús de la carmanyola dels instituts públics?	68
7. Bibliografia	70

1. Comparativa Internacional del context educatiu català

1.1. Despesa pública en educació

L'any 2021, els països de la Unió Europea van destinar, de mitjana, un 4,86% del seu producte interior brut (PIB) a educació (sumant tots els nivells educatius, des de primer cicle d'infantil fins als estudis universitaris). En contrast, l'Estat espanyol va assignar aproximadament un 4,69% del seu PIB a aquest sector (Eurostat, 2021a). A Catalunya, la inversió és encara menor i incompleix el que indica la LEC¹ sobre aquesta despesa: *“El Govern, a fi d'assolir els objectius d'aquesta llei, ha d'incrementar progressivament els recursos econòmics destinats al sistema educatiu i, prenent com a referència els països europeus que excel·leixen en educació, ha de situar progressivament durant els pròxims vuit anys la despesa educativa a l'entorn, com a mínim, del **6% del producte interior brut**”*. El Departament d'Educació i Formació Professional de la Generalitat va reportar una inversió del 4,21% del PIB a educació l'any 2021 i un **3,96%** l'any 2022 (Departament d'Educació i Formació Professional, 2023a). Tenint en compte que fa 15 anys de l'aprovació de la LEC i que, tal com marcava la Llei, l'any 2017 s'hauria d'haver arribat a la despesa educativa del 6%, es fa evident que el Govern fa 7 anys que incompleix aquesta norma.

Respecte a la despesa pública per alumne (taula 1), l'any 2021 l'Estat espanyol va invertir en educació infantil de primer i segon cicle un 26% menys que la mitjana de la Unió Europea i un 24% menys que la UE en primària i secundària (Eurostat, 2021b). Segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT, 2021), a Catalunya, les darreres dades disponibles del curs 2020/21 pel que fa a la despesa per alumne apuntaven també a una inversió bastant inferior en comparació amb la UE, però també amb l'Estat espanyol: 5.577 euros per alumne a primària (un 26% menys que la mitjana de la UE i un 3% menys que la mitjana estatal) i 5.357 euros a secundària (un 29% menys que la mitjana de la UE i un 7% menys que la mitjana estatal).

¹ Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació de la Generalitat de Catalunya

Taula 1: Despesa per alumne en euros anys 2020 i 2021

	Despesa per alumne (euros)		
	Educació Infantil (1r i 2n cicle)	Primària	Secundària
Catalunya 2020/21		5.577	5.357
Estat espanyol 2021	4.850	5.754	
Unió Europea 2021	6.571	7.541	

Font: Elaboració pròpia a partir de public expenditure on education per pupil/student based on FTE by education level and programme orientation (Eurostat, 2021) i despeses per alumne segons el tipus de centre. Ensenyament no universitari (IDESCAT, 2021)

1.2. Taxa d'escolarització d'educació infantil de segon cicle

Segons l'última dada disponible en relació amb la taxa d'escolarització d'educació infantil de segon cicle, l'Estat espanyol va registrar l'any 2022 un 96,7% d'infants escolaritzats entre els 3 anys i l'edat d'inici de l'educació obligatòria (6 anys). Aquest valor superava la mitjana de la Unió Europea, que se situava en el 93,1%. Només països com Dinamarca, Noruega, Bèlgica i França van assolir un percentatge d'escolarització superior a l'espanyol (Eurostat, 2022). En contrast, Catalunya va presentar una taxa d'escolarització dels 3 a 5 anys menor a l'espanyola i a l'europea, d'aproximadament el 92,4%, durant el curs 2022/23 (Departament d'Educació i Formació Professional, 2022).

1.3. Pobresa i desigualtat

Pel que fa als indicadors socioeconòmics per mesurar la pobresa i la desigualtat – com són la taxa AROPE i l'Índex de Gini –, aquests no descriuen una situació gaire favorable ni per al conjunt de l'Estat espanyol ni per Catalunya.

La taxa AROPE (*At Risk of Poverty or Social Exclusion*) és un indicador que mesura el percentatge de persones que es troben en risc de pobresa o exclusió social. Aquest indicador és utilitzat per la Unió Europea en el marc dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030.

A l'Estat espanyol, la taxa AROPE ha estat històricament alta en comparació a la mitjana de la UE. L'Institut Nacional d'Estadística (INE, 2023), a través de l'Enquesta de Condicions de Vida, calcula que l'any 2023 (última dada disponible) la taxa AROPE en menors de 18 anys se situava al voltant del 34,5%. Això significa que més de 3 de cada 10 infants i adolescents a l'Estat es troben en risc de pobresa o exclusió social, convertint-se amb el tercer país de la UE amb una taxa més alta.

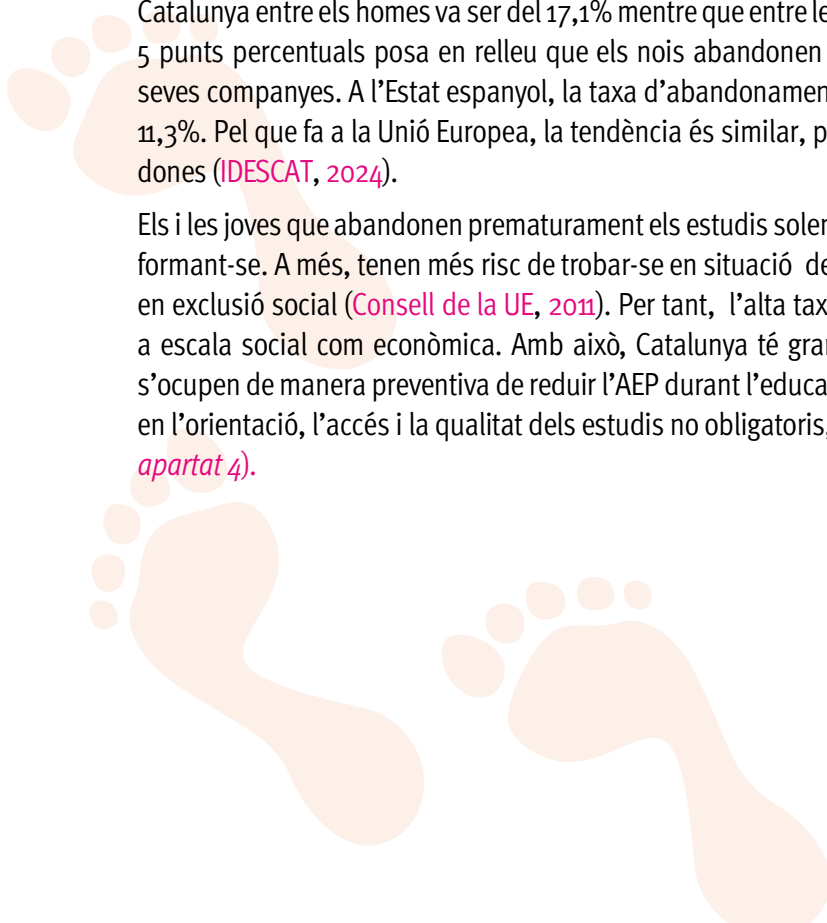
A Catalunya, la taxa AROPE per aquesta franja d'edat era inferior comparada amb la mitjana espanyola, situant-se al 32,5% l'any 2023 (IDESCAT, 2023a). Tot i això, aquests resultats estan 7 punts per sobre de la mitjana de la UE, que se situa al 24,8% (Eurostat, 2023a).

D'altra banda, l'Índex de Gini descriu la desigualtat material existent entre la població d'un país o regió, és a dir, la distància que hi ha entre els individus amb més recursos i els individus amb menys. Aquest índex va de 0 a 100; el 0 representa una màxima equitat, i el 100 una màxima desigualtat. Amb un Índex de Gini del 31,5%, l'Estat espanyol se situa per sobre de la mitjana de la Unió Europea (29,6%), similar a països com Romania (31,0%), Itàlia (31,5%), Grècia (31,8%) o Estònia (31,8%) (Eurostat, 2023b). En el cas de Catalunya, l'Índex de Gini és del 30,2%, xifra superior a la mitjana europea però inferior a la mitjana estatal (IDESCAT, 2023b).

Els alts nivells de pobresa i de desigualtat impacten negativament en l'aprenentatge de l'alumnat i afavoreixen la segregació escolar i l'abandonament escolar prematur (veure apartat 1.4). Així, aquests indicadors a Catalunya indiquen la necessitat de desenvolupar i/o millorar polítiques educatives i socials que tinguin per objectiu reduir aquests dos indicadors i compensar, a través d'aquestes polítiques, les desigualtats de base que arrossega una bona part de l'alumnat a Catalunya.

1.4. Abandonament escolar prematur

L'ONU (2016) indica que reduir l'abandonament escolar prematur és un objectiu educatiu a nivell mundial. En aquesta línia, la UE va establir com a objectiu per al 2030 reduir aquesta taxa al 9% a tots els estats membres (UE, 2021).

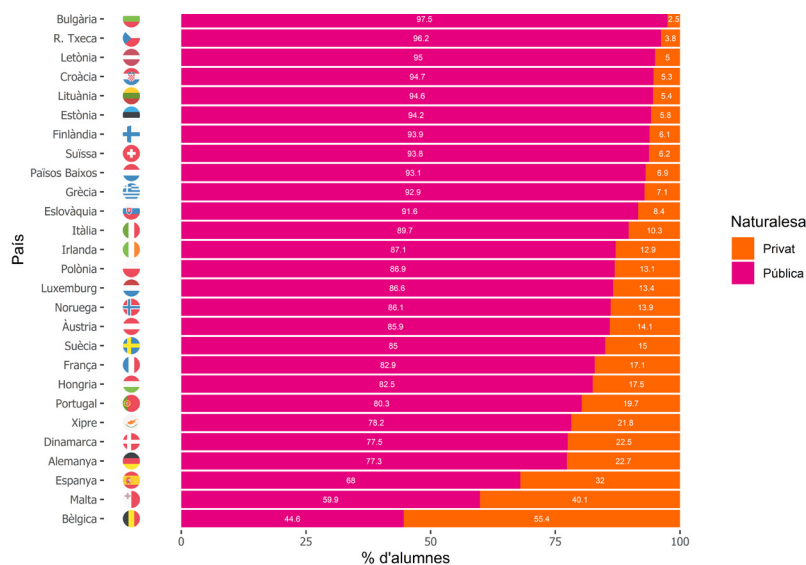
L'any 2023, Catalunya va registrar una taxa d'abandonament escolar prematur (AEP) del 14,8%, lleugerament més alta que la mitjana espanyola (13,7%) i significativament superior a la mitjana de la Unió Europea (9,5%). Aquest indicador a Catalunya ha presentat una evolució més oscil·lant que la mitjana estatal i europea, és a dir, ha patit canvis més bruscs d'un any a un altre. No obstant això, s'ha mantingut històricament molt superior a la mitjana europea i, des del 2019, per damunt de la mitjana estatal (IDESCAT, 2024a).

Un aspecte destacat és la bretxa de gènere en l'abandonament escolar. L'any 2023, la taxa d'abandonament a Catalunya entre els homes va ser del 17,1% mentre que entre les dones va ser del 12,3%. Aquesta diferència de quasi 5 punts percentuals posa en relleu que els nois abandonen el sistema educatiu en una major proporció que les seves companyes. A l'Estat espanyol, la taxa d'abandonament dels homes és d'un 16,0% i entre les dones és d'un 11,3%. Pel que fa a la Unió Europea, la tendència és similar, però amb taxes més baixes: 11,3% en homes i 7,7% en dones (IDESCAT, 2024).

Els i les joves que abandonen prematurament els estudis solen tenir feines més precàries que aquells que continuen formant-se. A més, tenen més risc de trobar-se en situació de pobresa i més probabilitat d'estar a l'atur o de viure en exclusió social (Consell de la UE, 2011). Per tant, l'alta taxa d'AEP a Catalunya té conseqüències negatives tant a escala social com econòmica. Amb això, Catalunya té grans reptes pel que fa a les polítiques educatives que s'ocupen de manera preventiva de reduir l'AEP durant l'educació obligatòria, i també ha d'incrementar els esforços en l'orientació, l'accés i la qualitat dels estudis no obligatoris, així com en el cas de la Formació Professional (veure apartat 4).

1.5. Privatització de l'educació obligatòria

Gràfic 1: Comparativa europea del percentatge d'alumnat matriculat a l'educació obligatòria segons la naturalesa del centre, any 2021

Font: Elaboració pròpia a partir de Pupils enrolled by sex, type of institution and intensity of participation (Eurostat, 2021)

Espanya és un dels estats que més alumnat registra a l'educació privada. Segons dades d'Eurostat del 2021, se situa a la tercera posició dels països de la Unió Europea amb major proporció d'alumnes matriculats en l'educació privada (amb concerts i sense²). S'estima que un 32% de l'alumnat d'educació obligatòria es troba en aquesta tipologia de centres. En particular, Catalunya, segueix la tendència estatal i, en el mateix període, registra un 33% d'alumnat matriculat en centres de naturalesa privada i privada-concertada.

² El model educatiu de privada-concertada és un model privat molt particular de l'Estat espanyol i no té comparativa amb tots el països de la UE.

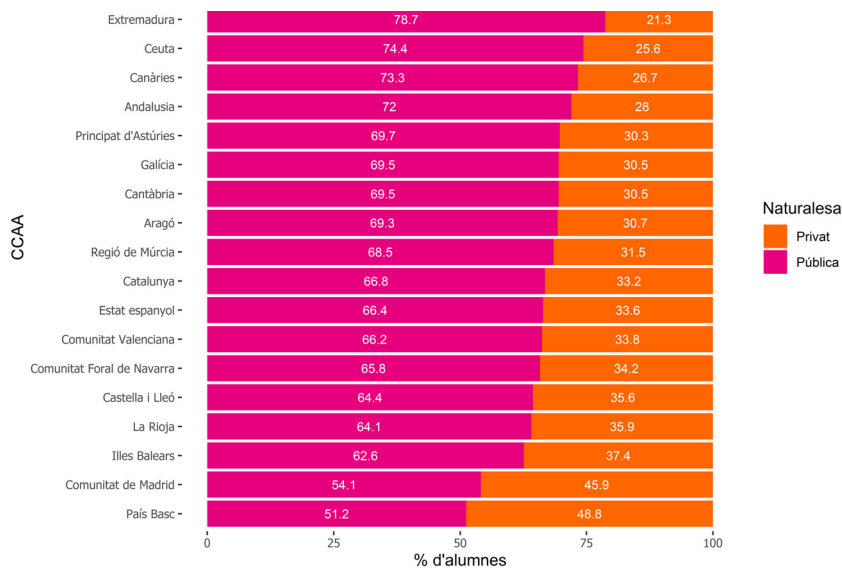
Més concretament, només Malta i Bèlgica superen l'Estat espanyol, amb un 40% de l'alumnat matriculat a centres de naturalesa privada. El percentatge d'alumnat escolaritzat en el sector privat a l'Estat és molt elevat respecte la mitjana de la UE (27 països), que és només del 18%.

A més, en desagregar per etapa educativa, s'observa que en educació infantil de segon cicle, l'Estat espanyol té un menor percentatge d'alumnes matriculats en centres privats en comparació amb la mitjana de la Unió Europea, amb un 12% enfront del 30% de la UE. No obstant això, en primària i secundària, Espanya presenta un percentatge més alt d'alumnat en centres privats, amb aproximadament un 32%, mentre que la mitjana a la UE és del 13% a primària i del 14% a secundària.

En comparar Catalunya amb les altres comunitats autònomes, el percentatge d'alumnat matriculat a la pública és semblant a la mitjana de l'Estat espanyol, tal com s'observa al gràfic 2.

Amb dades preliminars del curs 2023/24 (Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports, 2024), s'observa que la xifra d'alumnat matriculat a centres de naturalesa privada durant l'educació obligatòria ha incrementat 1,65 punts percentuals a l'Estat espanyol respecte a l'any 2021, situant-se en un 33,6%. En el

Gràfic 2: Comparativa estatal del percentatge d'alumnat matriculat a l'educació obligatòria segons la naturalesa del centre pel curs 2023/24

Font: Elaboració pròpia a partir de Alumnado matriculado en Enseñanzas de Régimen General por titularidad, comunidad autónoma/provincia, sexo y enseñanza (Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports, 2024)

curs 2023/24, Catalunya té un 66,8% d'alumnes en centres públics i un 33,2% en centres privats. En comparació amb altres comunitats autònomes, Catalunya té menys alumnat matriculat a la pública que en 11 de les 19 comunitats i ciutats autònomes com Extremadura (78,7% públic) i Castella la Manxa (80,7% públic), però per sobre de Madrid (54,1% públic) i el País Basc (51,2% públic).

Tant l'educació privada o privada-concertada com la pública suposen una despesa important per les famílies, ja que cal tenir en compte el cost del material escolar, sortides i excursions, el menjador escolar, etc. D'acord amb l'Organització de Consumidors i Usuaris d'Espanya (OCU, 2024), les famílies tenen una despesa mitjana de 2.588 euros per fill o filla en edat escolar, 400 euros més que el curs passat. Les despeses per infant són més altes en els nivells inferiors i disminueix a mesura que incrementa el nivell educatiu fins a la secundària. En comparació amb la naturalesa del centre, l'OCU exposa que les famílies de la pública gastaran aquest curs escolar 2024/25 1.200 euros per fill/filla, 3.396 euros a la privada concertada i quasi 8.000 euros a la privada sense concerts.

1.6. Ràtios

La mida del grup classe és crucial per a l'aprenentatge de l'alumnat i l'eficàcia del personal docent. Diversos estudis fan palès que classes menys nombroses milloren els resultats acadèmics, especialment en el cas dels infants amb baix nivell socioeconòmic. Augmentar la ràtio alumnat/professorat, d'acord amb diversos estudis econòmics, perjudica tant el rendiment a curt termini com la formació a llarg termini, generant més costos futurs (Antoniou, Alghamdi i Kawai, 2024; Schanzenbach, 2014).

Pel curs 2023/24, la mitjana d'alumnes per unitat/grup a la xarxa pública de Catalunya és més alta a infantil (1r i 2n cicle), a primària i, sobretot, a secundària en comparació amb la mitjana estatal. D'acord amb les dades del Ministeri d'Educació, els centres públics d'infantil de segon cicle registren una ràtio de 18,9 alumnes per grup, mentre que la mitjana estatal és de 17,9. En el cas de primària, Catalunya (22,2 alumnes/grup) està 2,2 punts per sobre la mitjana estatal (20,2 alumnes/grup). A l'ESO, aquesta diferència és de més de 4 punts: mentre que la mitjana de l'Estat espanyol és de 24,1 alumnes/grup, la de Catalunya és de 28,2 alumnes/grup. (Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació i Formació Professional i Esports, 2024b).

Tenint en compte que les xifres anteriors són mitjanes de l'educació pública a tota Catalunya, que és un territori divers pel que fa a la densitat poblacional i les realitats dels centres educatius, és important assenyalar que no tots els centres educatius públics (en els grups de segon cycle d'infantil i primària) respecten la recomanació de ràtios que el mateix Departament d'Educació estableix de 20 alumnes per aula. De fet, en alguns territoris s'incompleix la normativa de les ràtios màximes legals – 25 alumnes en el cas de segon cycle d'infantil i primària i 30 alumnes a la secundària –, com és el cas de Lloret de Mar, Manresa, Sant Pere de Ribes, entre d'altres (*veure apartat 2.5*).

Trencar amb la idea “un docent, un grup classe” pot ajudar de forma significant a reduir les ràtios actualment establertes i avançar en la consolidació d'un model educatiu inclusiu (Cook, 2004; Duran, Oller, i Huguet, 2018; UNESCO, 2015). La docència compartida a infantil, primària o secundària pot millorar l'atenció educativa de l'alumnat que presenta majors dificultats per accedir a l'aprenentatge en contextos ordinaris i prevenir l'abandonament escolar prematur. A més, la codocència presenta avantatges pel professorat que impacten en la qualitat educativa i en la millora de les seves condicions de treball (cooperar en l'elaboració de materials i metodologies de treball, compartir el seguiment i l'avaluació de l'alumnat, donar-se suport mutu enfront de les dificultats, entre altres).

En definitiva, els resultats dels indicadors socioeconòmics, així com la despesa pública educativa i altres dades preocupants del sistema educatiu català, posen en relleu la importància de garantir una educació pública que sigui equitativa, accessible, inclusiva i de qualitat per a fer front a les desigualtats d'oportunitats educatives, planificar i distribuir recursos i prevenir l'abandonament escolar.

2. Previsió de places educatives per al curs escolar 2024/25 a l'3 i 1r d'ESO

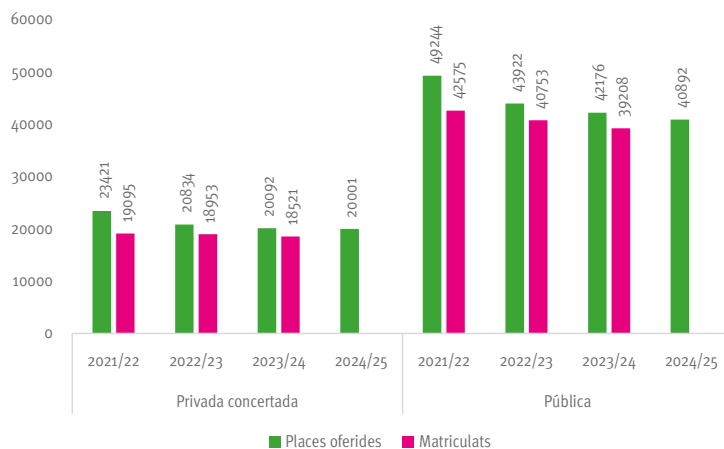
2.1. Previsió de places educatives a l'3

Quan s'analitza l'històric de places inicials oferides i el nombre de matrícules del primer nivell del segon cicle d'educació infantil (l'3), s'observa que tant en la xarxa pública com en la xarxa privada concertada és habitual oferir més places que alumnes es matriculen (*veure gràfic 3*).

Així mateix, sense distingir per xarxa, hi ha una tendència descendent pel que fa al nombre de places oferides i el nombre d'alumnes matriculats. No obstant això, entre el curs 2021/22 i el 2023/24, el nombre de places oferides en el conjunt del sistema es va reduir un 14,3% (si ho calculem fins a l'actual curs 2024/25, aquesta reducció arriba al 16,2%) mentre que el nombre d'alumnes matriculats, per al mateix període, s'ha reduït només un 6,4% (*Departament d'Educació i Formació Professional, 2024a i 2024b*).

Si analitzem la reducció del nombre de places oferides diferenciant per xarxa educativa, observem que la disminució és més pronunciada a la pública que a la privada concertada (*veure gràfic 3*). En aquest sentit, en la xarxa privada concertada, l'oferta inicial de places s'ha reduït un 14,6%, passant de 23.421 places el curs 2021/22 a 20.001 el curs 2024/25. En la xarxa pública, aquesta reducció és constant al llarg dels anys i més pronunciada, del 16,9%, passant d'oferir 49.244 places el curs 2021/22 a 40.892 el curs 2024/25. És a dir, en tres cursos escolars el sistema educatiu públic ha passat d'oferir 25.823 places més que el sistema privat concertat a només 20.891 places més. De les dades analitzades podem concloure que la planificació educativa tendeix a reduir el pes de la xarxa pública en el conjunt del sistema educatiu en favor d'augmentar la presència de la xarxa privada concertada. Aquest fet, tenint en compte que cada infant d'l'3 hauria de tenir garantida una plaça a l'escola pública, genera preocupació perquè la baixada de l'oferta inicial de places a la pública podria provocar una fuga cap a la privada (*Ibid, 2024*).

Gràfic 3: Evolució històrica de places inicials oferides i alumnat matriculat a 3 per naturalesa del centre a Catalunya. Curs 2021/22 al 2024/25

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Oferta Inicial de places escolars dels estudis obligatoris (Departament d'Educació i Formació Professional, actualitzat el 25 d'abril de 2024) i Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents (Departament d'Educació actualitzat, el 19 de juny de 2024)

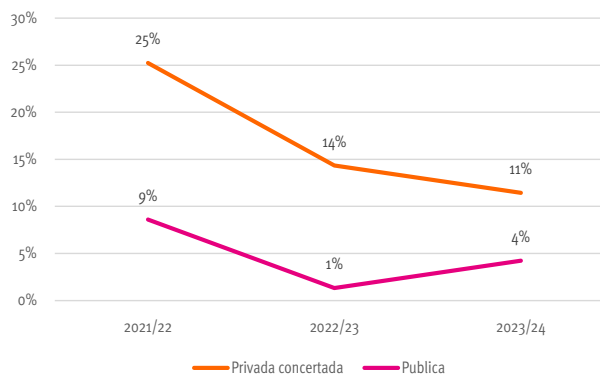
Tanmateix, els diferents territoris de Catalunya es comporten demogràficament de manera molt diversa, ja que existeix una quantitat important de zones rurals amb dispersió i baixa densitat demogràfica, i també ciutats altament poblades. En aquest sentit, la presència i l'oferta educativa de la xarxa pública i privada concertada també es comporta de manera discordant perquè obeeixen a lògiques i principis diferents. En ciutats altament poblades, la privada concertada té una presència més important que en territoris rurals, en comparació amb la xarxa pública. A Barcelona, l'oferta inicial de places de la privada concertada a 3 en el curs escolar actual és de més de la meitat (51%) respecte a l'oferta inicial total (pública + privada concertada), mentre que l'oferta als municipis on hi ha centres ZER (zona escolar rural) és majoritàriament pública (75%), i només un 25% de l'oferta total inicial a 3 correspon a la privada concertada.

A més, en revisar els últims 3 cursos escolars a Barcelona, s'observa que la xarxa privada concertada té una proporció molt més gran de places vacants (la diferència entre les places oferides i les matrícules) en comparació amb la pública. El curs 2023/24, mentre que a la pública hi ha un 4,2% de places vacants, la privada concertada en té més del doble (11,4%). Si es revisen els 2 cursos anteriors, aquesta diferència és encara més gran (veure gràfic 4).

Quan s'analitza aquest curs escolar 2024/25 a Catalunya, d'acord amb les dades d'oferta inicial de places del **Departament d'Educació i Formació Professional (2024a)**³, s'han ofert un total de 60.893 places en el procés de preinscripció per l3 en ambdues xarxes -pública i privada concertada-, distribuïdes en 3.024 grups. Aquesta xifra suposa una disminució del 2,2% de les places escolars oferides inicialment en comparació amb el període anterior.

El sector públic ha ofert inicialment 40.893 places distribuïdes en 2.090 grups segons les dades publicades pel Departament, la qual cosa suposa una reducció del 3% de les places oferides en comparació amb l'any anterior. Tenint en compte que l'educació pública hauria de garantir una plaça a cada infant, preocupa la diferència de més de 14.000 places entre la població empadronada dins d'aquesta d'edat i l'oferta de places públiques a l3 a Catalunya. Es calcula que, per aquest curs escolar, la població de 3 anys és de 58.395 infants (IDESCAT, 2022). Amb una taxa de matriculació del 95,5% i tenint en compte la matrícula viva i les baixes (veure taula 2), això indica que 56.921 alumnes necessiten una plaça a l'escola pública, fet que posa de manifest que no s'estan planificant suficients places públiques per a tots els infants empadronats a Catalunya.

Gràfic 4: Evolució històrica de percentatge de places vacants a l3 (places inicials oferides - alumnat matriculat) per naturalesa del centre a Barcelona. Curs 2021/22 al 2023/24

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Oferta Inicial de places escolars dels estudis obligatoris (Departament d'Educació i Formació Professional, actualitzat el 25 d'abril de 2024) i Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents (Departament d'Educació actualitzat, el 19 de juny de 2024)

³ Oferta Inicial de places escolars dels estudis obligatoris del **Departament d'Educació i Formació Professional** (Actualitzat el 25 d'abril de 2024)

Taula 2: Dades sobre I3 per al curs 2024/25 a Catalunya

1. Població: 1 anys d'edat al 2022 ⁴	58.395
2. Taxa d'escolarització I3 curs 2023/24 ⁵	95,5%
3. Previsió alumnat a matricular a I3 curs 2024/25 (1*2)	55.767
4. Previsió matrícula viva I3 curs 2024/25 ⁶	2.405
5. Previsió baixes I3 curs 2024/25	1.251
6. Previsió M.V. - baixes I3 curs 2024/25 (4-5)	1.154
7. Previsió alumnat I3 final (3+6)	56.921
8. Ràtio I3 marcada pel Dept. D'Educació	20
9. Ràtio I3 màxim legal	25
10. Grups I3 necessaris 2024/25 ràtio Dept. d'Educació (7/8)	2.846
11. Grups I3 necessaris 2024/25 ràtio 25 (7/9)	2.277
12. Oferta pública inicial I3 2024/25 (places)	40.892
13. Oferta pública inicial I3 2024/25 (grups)	2.090
14. Oferta privada inicial I3 2024/25 (places)	20.001
15. Oferta privada inicial I3 2024/25 (grups)	934
16. Dèficit de grups públics I3 2024/25 (13-10) amb ràtio 20	-756
17. Sobreoferta grups privats concertats I3 2024/25 (15+16) amb ràtio 20	178
18. Dèficit de grups públics I3 2024/25 (13-11) amb ràtio 25	-187
19. Sobreoferta grups privats concertats I3 2024/25 (15+18) amb ràtio 25	747

Font: Elaboració pròpia a partir del padró municipal d'habitants (Idescat, 2022), Oferta Inicial de places escolars dels estudis obligatoris (Departament d'Educació i Formació Professional, actualitzat el 25 d'abril de 2024) i Transparència del Departament d'Educació i Formació Professional d'alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents.

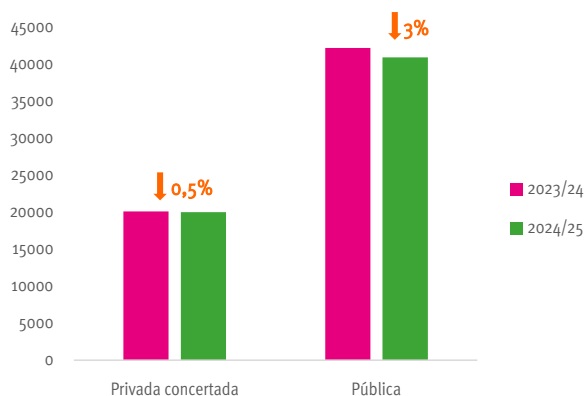
⁴ Població a 1 de gener. Per sexe i edat any a any (Idescat, 2022)

⁵ La taxa d'escolarització s'obté en dividir el nombre total d'estudiants matriculats en el curs 2023/24 (incloent matrícula viva i baixes) entre el total de persones empadronades amb 2 anys l'any 2022, és a dir, els que tindrien 3 anys el nostre període d'anàlisi.

⁶ Per a calcular les xifres corresponents als punts 4 i 5, es van utilitzar dades històriques sobre baixes i matrícula viva en I3 des del curs 2017/18 fins al 2023/24, proporcionats pel Departament d'Educació i Formació Professional mitjançant informes de transparència. A partir d'aquestes dades, es va aplicar una metodologia de regressió lineal per a projectar la tendència esperada per al curs 2024/25.

D'altra banda, aquest curs escolar l'educació privada concertada ofereix inicialment un total de 20.001 places distribuïdes en 934 grups, el que representa una disminució del 0,5% en les places oferides respecte al període 2023/24. Encara que tant l'educació privada concertada com l'educació pública presentin una reducció en l'oferta inicial de places, s'observa que aquesta reducció és més pronunciada en l'escola pública, del 3% (veure gràfic 5).

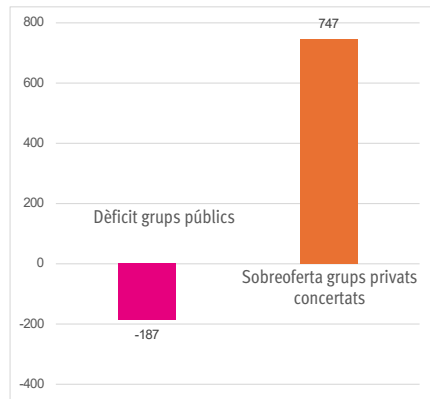
Gràfic 5: Variació percentual de les places oferides a l3 segons la naturalesa del centre. Curs 2023/24 - 2024/25

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Oferta Inicial de places escolars dels estudis obligatoris (Departament d'Educació i Formació Professional, actualitzat el 25 d'abril de 2024) i Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents (Departament d'Educació actualitzat, el 19 de juny de 2024)

Tot i que existeixen directrius del Departament d'Educació per a reduir la ràtio a 20 alumnes per grup, els càlculs de continuació es fan amb la ràtio màxima legal de 25 alumnes per grup. Cal destacar que la directriu de 20 alumnes per grup només afecta la xarxa pública; per tant, els centres concertats no estan subjectes a aquesta limitació i, en conseqüència, poden oferir més places per grup que el sistema pública (és a dir, fins a 25 places per grup).

Gràfic 6: Dèficit de grups públics i sobreoferta de grups privats concertats a l3 el curs 2024/25 amb ràtio 25

Font: Elaboració pròpia a partir del padró municipal d'habitants (Idescat, 2022), Mapa Escolar de Catalunya (Generalitat de Catalunya, actualitzat el 15 de març de 2024), Oferta Inicial de places escolars dels estudis obligatoris (Departament d'Educació i Formació Professional, actualitzat el 25 d'abril de 2024) i Transparència del Departament d'Educació d'alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents.

A partir dels càlculs elaborats per l'aFFaC amb la base de dades oberta del Departament d'Educació i IDESCAT, i tenint en compte la ràtio màxima legal (tot i que el Departament hauria de fer la planificació inicial de places amb la ràtio recomanada), aquest curs 2024/25 l'escola pública presenta un dèficit de 187 grups per a cobrir el total de necessitats d'escolarització a l3. Amb aquesta ràtio, el sector privat concertat a l3 presenta una sobreoferta de 747 grups més dels necessaris, augmentant així les dinàmiques de segregació escolar (*veure gràfic 6*).

Quan es fa el mateix càlcul amb la ràtio recomanada de 20 alumnes per grup, l'escola pública a l3 presenta un dèficit encara més greu, de 756 grups. A més, s'observa que, en el cas hipotètic que la privada concertada també apliqués la ràtio recomanada de la xarxa pública, encara li sobrarien 178 grups.

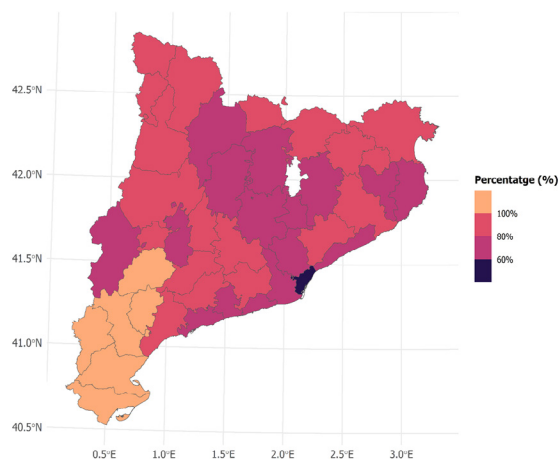
La sobreoferta a la privada concertada implica que es planifiquen més places de les que el sistema necessita atendre, mentre que a la pública es programen menys places de les que serien necessàries.

Aquesta situació genera un trasllat d'alumnat des de la xarxa pública cap a la privada concertada perquè a la privada concertada és a on hi ha places disponibles.

A més, la sobreoferta afavoreix la segregació escolar. Tot i que les famílies poden escollir el centre educatiu, en aquesta elecció conflueixen la capacitat financera desigual, els prejudicis sobre la població de nivells socioeconòmics més baixos i sobre la població racialitzada (p.e. la comunitat gitana, migrada, afrodescendent), i també les diferències entre xarxes (p.e. la sisena hora). D'aquesta manera, la disponibilitat de places vacants afavoreix que les famílies es desplacin per agrupar-se en entorns més homogenis. Per això no és casual que a l'Estat espanyol existeixin les majors diferències segons els perfils socioeconòmics de l'alumnat entre ambdues xarxes, en comparació amb països de l'OCDE amb sistemes educatius similars (Save the Children, 2024).

Aquesta tendència es confirma quan s'observa territorialment el percentatge de places públiques oferides sobre el total d'empadronats per l3 segons comarques. El 83% de les comarques presenten dèficit de places públiques oferides sobre el total d'empadronats. Presenta un dèficit important la comarca del Barcelonès, on la seva oferta tan sols cobreix el 53,2% dels empadronats en aquesta franja d'edat, sense tenir en compte altres variables, com per exemple la matrícula viva a la comarca, la qual va ser de més de 10.800 matrícules a l3 el curs passat. Tan sols 7 comarques cobreixen la quantitat d'empadronats amb les places públiques oferides (Pallars Sobirà, Terra Alta, Ribera d'Ebre, Garrigues, Prioritat, Montsià i Baix Ebre) (veure mapa 1).

Mapa 1: Percentatge de places públiques oferides sobre el total d'empadronats a l3 per comarca a Catalunya. Curs 2024/25

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Oferta Inicial de places escolars dels estudis obligatoris (Departament d'Educació i Formació Professional, actualitzat el 25 d'abril de 2024) i padró municipal (Idescat, 2022).

Nota: No hi ha dades de padró municipal d'habitants per a la comarca del Lluçanès perquè es va crear en 2023.

2.2. Oferta de places educatives NESE a l3

L'estudi més recent sobre educació inclusiva de l'administració pública (Consorci d'Educació de Barcelona, 2024) assenyala la necessitat de redefinir la classificació de l'alumnat amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE), que actualment es classifica en les categories A⁷ i B⁸. Aquestes resulten insuficients i, a més, les aules s'enfronten a reptes diferents dels de l'any 2017, quan es va emetre el Decret 150/2017 (Generalitat de Catalunya, 2017). En aquest estudi a Barcelona, tant els docents i els Equips d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica (EAP) com les famílies destaquen que una de les Necessitats Especials (NE) més recurrents està relacionada amb l'aprenentatge i el llenguatge. Per altra banda, indiquen que el reconeixement de les NESE de l'alumnat està "altament condicionat a l'emissió o a l'existència d'un diagnòstic mèdic o clínic" (p.4). En aquest sentit, la proporció d'alumnat considerat com NESE varia bastant depenent de l'actor consultat a l'estudi, on el professorat i les famílies estimen en majors proporcions l'alumnat NESE que els EAP⁹.

Tenint en compte que hi ha reptes importants en millorar com es diagnostica l'alumnat NESE a Catalunya, a continuació es monitoritza la proporció d'alumnat NESE dins el sistema educatiu segons xarxa d'acord amb les dades del **Mapa Escolar** del Departament d'Educació i Formació Escolar per l'actual curs escolar 2024/25.

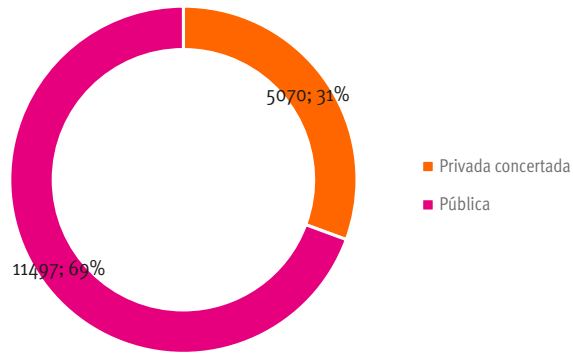
A Catalunya, el 27,18% de les places totals oferides a l3 corresponien a la categoria NESE, tant A com B, sumant un total de 16.567 places NESE. En diferenciar per naturalesa de centre, s'observa que a la pública hi ha 11.497 places NESE, que representa el 69% del total de places NESE que té el conjunt del sistema educatiu sense distingir per xarxa i el 28,1% del total de places del sistema públic. Pel que fa a la privada concertada, es van reportar 5.070 places NESE, que representa el 31% del total de places NESE sense distingir per xarxa i el 25,28% del total de places del sistema privat concertat (*veure gràfic 7*).

7 Discapacitats, trastorns o retards en el seu desenvolupament (Decret 150/2017 - Generalitat de Catalunya, 2017 i Departament d'Educació, s/d).

8 Situació social desfavorida pel seu desenvolupament (Decret 150/2017 - Generalitat de Catalunya, 2017 i Departament d'Educació, s/d).

9 El professorat i les famílies estimen que aproximadament una quarta part de l'alumnat a Barcelona presenta alguna NESE, mentre que els Equips d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica (EAP) calculen aquesta proporció en un 16%.

Gràfic 7: Total de places NESE a l3 segons la naturalesa del centre i percentatges sobre el total de places NESE a Catalunya. Curs 2024/25

Font: Elaboració pròpia a partir del Mapa Escolar (Departament d'Educació i Formació Professional, 2024)

Aquestes dades fan palès que els centres públics registren un percentatge més elevat de places NESE sobre el seu total de places. A més, l'estudi sobre l'educació inclusiva del [Consorci d'Educació de Barcelona \(2024: 36\)](#), conclou que *“les dificultats a les aules són una relació entre el nombre d'alumnes amb necessitats i el/s tipus de necessitat. A partir d'un 30% d'alumnes NESE o de més d'un alumne en algun àmbit d'intensitat alta creixen notablement les dificultats per poder donar resposta al grup i als alumnes NESE”*. Això posa en relleu la necessitat de destinar més recursos i replantejar el model educatiu dins les aules per a garantir una educació inclusiva i de qualitat, atenent els majors reptes que assumeix el sistema públic.

Pel que fa a la distribució per comarques, s'observa que a Catalunya segons el territori, el percentatge de places NESE varia entre el 10% i el 62,2% sobre el total de places oferides pel curs 2024/25, però aquesta oscil·lació és major a la xarxa pública que a la privada. L'existència d'aquestes diferències entre comarques pot intensificar la desigualtat a les aules. L'educació pública té percentatges que es mouen entre el 8,3% i el 40,3%, segons la comarca. Així doncs, comarques com Moianès (8,3%), Terra Alta (9,1%), Ripollès (9,3%), Alta Ribagorça (9,5%) i la Vall d'Aran (10,3%) registren els menors percentatges, mentre que Tarragonès (40,3%), Segarra (37,7%), Baix Empordà (35,1%), Segrià (34,6%) i Gironès (33,2%) presenten els percentatges més alts.

Per altra banda, els percentatges de places NESE a l'educació privada concertada per l3 oscil·len entre el 13,6% i el 46%, segons la comarca. Destaquen comarques com Baix Ebre (45%), Alt Camp (45%), Segrià (43,6%), Segarra (43,5%) i Garrigues (43,5%). Per contra, les comarques que registren menors percentatges són Conca de Barberà (14,3%), Moianès (15%), Lluçanès (15%), Pallars Jussà (15,8%) i Vallès Occidental (19,3%).

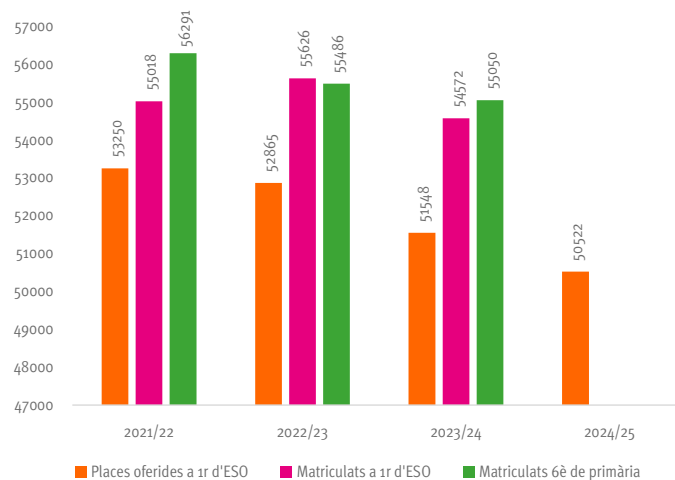
2.3. Previsió de places: 1r d'ESO

Abans de començar l'anàlisi és important destacar que els instituts escola, tant públics com privats concertats, garanteixen una plaça de continuïtat a 1r d'ESO a tot l'alumnat que està cursant 6è de primària en el mateix centre. Per aquest motiu, aquestes places no s'ofereixen en l'oferta inicial de places que fa el Departament per a la preinscripció. En aquest sentit, les places que aquests centres ofereixen a la preinscripció són per l'alumnat que vol canviar de centre, que es canvia de domicili o bé per a l'alumnat que arriba de nou al sistema educatiu català per cursar 1r d'ESO.

Quan s'analitza l'històric de places inicials oferides i el nombre de matrícules de 1r d'ESO s'observa que, sense distingir per xarxa, hi ha una tendència descendent d'aquestes dues variables. No obstant això, entre el curs 2021/22 i el 2023/24, el nombre de places oferides a 1r d'ESO en el conjunt del sistema es va reduir un 3% (si es calcula fins al curs actual 2024/25, aquesta reducció arriba al 4,8%) mentre que el nombre d'alumnes matriculats en el mateix període s'ha reduït només un 0,4%.

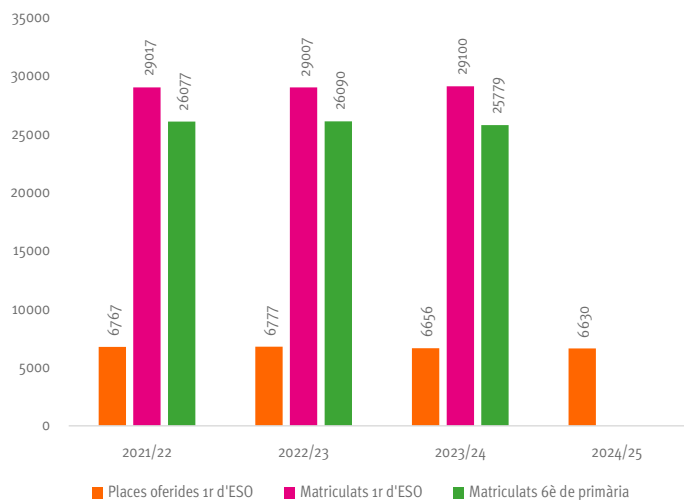
Quan es revisa aquest històric segons xarxa s'observa que hi ha una escassetat de places a la pública tenint en compte l'alumnat potencial, que és aquell alumnat matriculat a 6è de primària en centres públics el curs escolar anterior (veure gràfic 8). Per tant, l'alumnat que no es matricula a la pública i que estava al sistema públic a 6è de primària s'està matriculant a la privada concertada (veure gràfic 9). Això posa en relleu que la privada concertada absorbeix tot el que no pot absorbir la pública. El sistema públic no és capaç de donar continuïtat a 1r d'ESO a tot l'alumnat que té en el sistema públic a 6è de primària.

Gràfic 8: Evolució històrica de places inicials oferides a 1r d'ESO i alumnat matriculat a 1er d'ESO i a 6è de primària a la xarxa pública a Catalunya. Curs 2021/22 a 2024/25

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Oferta Inicial de places escolars dels estudis obligatoris (Departament d'Educació i Formació Professional, actualitzat el 25 d'abril de 2024) i Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents (Departament d'Educació actualitzat el 19 de juny de 2024)

Gràfic 9: Evolució històrica de places oferides a 1r d'ESO i alumnat matriculat a 1er d'ESO i a 6è de primària a la xarxa privada concertada a Catalunya. Curs 2021/22 a 2024/25

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Oferta Inicial de places escolars dels estudis obligatoris (Departament d'Educació i Formació Professional, actualitzat el 25 d'abril de 2024) i Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents (Departament d'Educació actualitzat el 19 de juny de 2024)

Durant el curs 2021/22, es van registrar 56.291 alumnes de 6è de primària a la xarxa pública, però en el curs següent, 2022/23, es van matricular 55.626 alumnes a 1r d'ESO en aquesta xarxa (veure gràfic 8). Això implica que, com a mínim, 665 alumnes van quedar fora del sistema públic. En el curs 2023/24, aquesta xifra augmenta fins a 914 alumnes.

La manca de places a la xarxa pública podria estar promovent que moltes famílies cerquin plaça en el sector privat concertat. De fet, si ens fixem en la xarxa privada concertada (veure gràfic 9), al curs escolar 2022/23 es

van matricular 29.007 alumnes a 1r d'ESO, tot i que el seu alumnat potencial de 6è de primària del curs anterior provinent de la seva xarxa era de només 26.007 alumnes. És a dir, es van matricular més de 2.930 alumnes a la privada concertada que, en principi, provenien de la xarxa pública. En el curs 2023/24, aquesta xifra augmenta a 3.010 alumnes.

Per altra banda, quan s'analitza l'històric d'oferta inicial segons xarxa, la xarxa pública ha reduït la seva oferta inicial de places de manera més pronunciada que la xarxa privada concertada. Com es mostra al gràfic 7, al curs 2021/22 es van oferir 53.250 places a 1r d'ESO, però aquesta xifra ha disminuït fins a 50.522 places en el curs 2024/25, que representa una reducció del 5,1% en només tres cursos escolars. En canvi, com es mostra al gràfic 8, en el mateix període de temps, a la xarxa privada concertada l'oferta inicial de places només s'ha reduït un 2% (passant de 6.767 places el curs 2021/22 a 6.630 el 2024/25).

Així doncs, en un context de sobreoferta de places a la xarxa privada concertada i d'escassetat a la pública, la reducció de només un 2% de places de 1r d'ESO permet a la privada concertada absorbir l'alumnat de 6è de primària del sistema públic que aquest no pot absorbir, ja que la reducció de places a la xarxa pública s'ha fet per sobre de les necessitats d'escolarització.

Quan s'analitza aquest curs escolar 2024/25 a Catalunya, les darreres dades indiquen que al curs 2023/24 es van matricular 55.050 alumnes de 6è de primària a l'escola pública. Tenint en compte càlculs prospectius sobre matrícula viva i baixes i considerant que l'alumnat dels instituts escola no s'inclouen en les places inicials oferides en la preinscripció perquè ja tenen una plaça en el seu centre educatiu per a 1r d'ESO, es necessitarien 52.229 places públiques pel curs 2024/25 *(veure taula 3)*.

Taula 3: Dades sobre 1r d'ESO per al curs 2024/25 a Catalunya

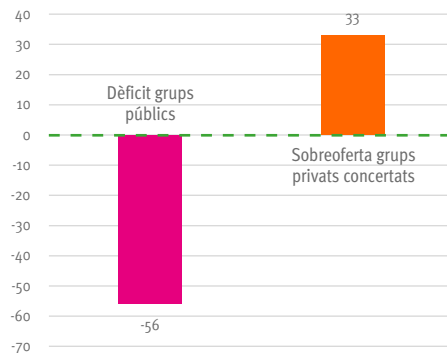
1.a	Total alumnes 6è en centres públics curs 2023/24	55.050
1.b	Total alumnes 6è en centres públics institut escola curs 2023/24	4.250
1.c	Total alumnes 6è en centres de titularitat privada privada concertada curs 2023/24	25.779
2.	Previsió matrícula viva 1r d'ESO curs 2024/25	2.374
3.	Previsió baixes 1r d'ESO curs 2024/25	945
4.	Previsió M.V. – baixes 1r d'ESO curs 2024/25 (2 – 3)	1.429
5.a	Previsió alumnat 1r d'ESO pública final (1.a + 4)	56.479
5.b	Previsió alumnat 1r d'ESO pública – alumnat 6è de IE públics (5.a-1.b)	52.229
6.	Ràtio mitjana 1r d'ESO (càlcul fet per l'aFFaC d'acord al total de grups finals del curs 2023-24)	28,2
7.	Ràtio 1r d'ESO màxim legal	30
8.a	Grups 1r d'ESO públics necessaris 2024/25 ràtio mitjana (28,2) - 2023-24 (5.a/6)	2.003
8.b	Grups 1r d'ESO públics necessaris 2024/25 ràtio màxim legal (30) (5.a/7)	1.883
9.a	Grups 1r d'ESO de titularitat privada necessaris 2024/25 ràtio mitjana (28,2) 2022/23 (1.c/6)	914
9.b	Grups 1r d'ESO de titularitat privada necessaris 2024/25 ràtio màxim legal (30) (1.c/7)	860
10.	Oferta pública inicial 1r ESO 2024/25 (places)	50.522
11.	Oferta pública inicial 1r ESO 2024/25 (grups)	1.947
12.	Oferta privada inicial 1r ESO 2024/25 (places)	6.630
13.	Oferta privada inicial 1r ESO 2024/25 (grups)	947
14.	Dèficit grups públics 1r ESO 2024/25 (11-8.a) amb ràtio mitjana (28,2) 2023-24	-56
15.	Sobreoferta grups privats concertats 1r ESO 2023/24 (13-9.a) amb ràtio mitjana (28,2) 2023-24	33

Font: Elaboració pròpia a partir del padró municipal d'habitants (Idescat, 2022), Oferta Inicial de places escolars dels estudis obligatoris (Departament d'Educació, actualitzat el 25 d'abril de 2024) i Transparència del Departament d'Educació d'alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents.

En aquest sentit, amb una ràtio de 28,2 alumnes per aula (la ràtio mitjana calculada d'acord amb el total de grups finals del curs 2023/24) es necessitarien 2.003 grups per cobrir les necessitats d'escolarització de 1r de l'ESO a la pública. No obstant això, com es mostra al gràfic 10, el Departament tan sols va oferir inicialment 1.947 grups, la qual cosa suposa un dèficit de 56 grups a la pública. A més, fins i tot amb la sobreoferta de 33 grups de la xarxa privada concertada es conclou que amb aquesta ràtio de 28,2 no es podria escolaritzar a tot l'alumnat perquè quedarien 23 grups sense cobrir.

En definitiva, aquest dèficit de places en l'oferta inicial posa en relleu que el Departament planifica un nombre de places que està per sota les necessitats d'escolarització a la pública de l'alumnat de 1r d'ESO de Catalunya.

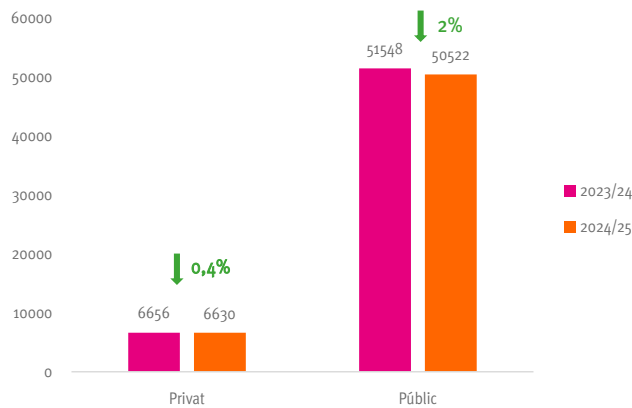
Gràfic 10: Dèficit de grups públics i sobreoferta de grups privats concertats a 1r d'ESO el curs 2024/25 amb ràtio 28,2 a Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir del padró municipal d'habitants (Idescat, 2022), Mapa Escolar de Catalunya (Generalitat de Catalunya, actualitzat el 15 de març de 2024), Oferta Inicial de places escolars dels estudis obligatoris (Departament d'Educació, actualitzat el 25 d'abril de 2024) i Transparència del Departament d'Educació d'alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents.

Si es compara per xarxa l'oferta inicial de places d'aquest curs escolar 2024/25 amb el curs passat, també la reducció a la pública és més pronunciada que a la privada concertada. Mentre que la privada redueix un 0,4% les seves places, la pública ho fa en un 2% (*veure gràfic 11*).

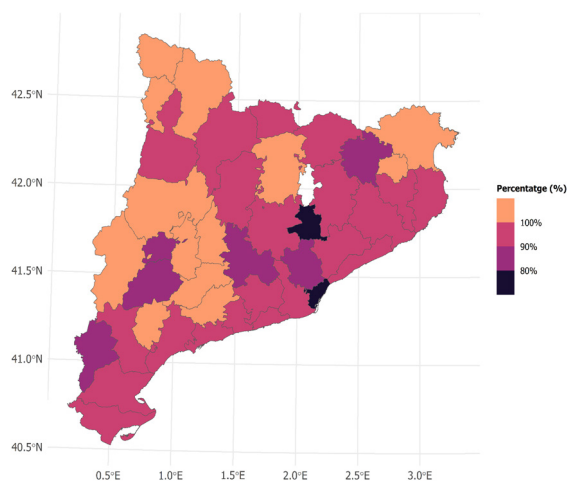
Gràfic 11: Variació percentual en les places oferides a 1r d'ESO segons la naturalesa del centre. Curs 2023/24 - 2024/25 a Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Oferta Inicial de places escolars dels estudis obligatoris (Departament d'Educació i Formació Professional, actualitzat el 25 d'abril de 2024) i Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents (Departament d'Educació actualitzat el 19 de juny de 2024)

A continuació es fa una anàlisi de l'oferta de places públiques a 1r d'ESO segons els diferents territoris de Catalunya:

Mapa 2: Percentatge de places públiques inicials oferides a 1r d'ESO (2024/25) sobre el total de matriculats a 6è de primària (2023/24) per comarca a Catalunya.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Oferta Inicial de places escolars dels estudis obligatoris (Departament d'Educació, actualitzat el 25 d'abril de 2024) i padró municipal (Idescat, 2022).

Nota: No hi ha dades de padró municipal d'habitants per a la comarca del Lluçanès perquè es va crear en 2023.

Tenint en compte les diferències entre comarques, i en observar el percentatge de places públiques oferides inicialment en la preinscripció del curs 2024/25 a 1r d'ESO sobre el total de matriculats a 6è de primària en el curs 2023/24, es presenta un dèficit important en les comarques del Barcelonès i el Moianès. És a dir, les places públiques que s'ofereixen només cobreixen respectivament el 77,8% i el 78,4% dels matriculats que durant el curs 2023/24 cursaven 6è de primària a la pública i que, per tant, durant el curs 2024/25 iniciarien 1r d'ESO. Malgrat que la falta de cobertura no sigui tan pronunciada, val a dir que el 69% de les comarques presenten dèficit de places públiques oferides sobre el total d'estudiants de 6è de primària el curs passat (veure Mapa 2).

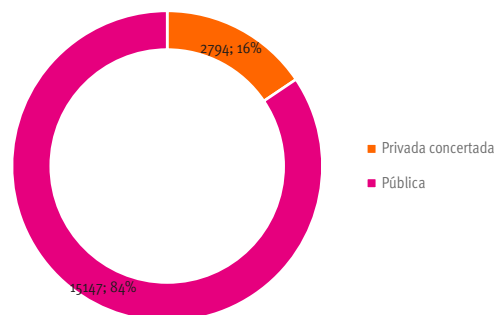
2.4. Oferta de places educatives NESE a 1r d'ESO

D'acord amb les dades del Mapa Escolar del Departament, pel curs 2024/25 s'ofereixen 17.941 places NESE (A i B) a 1r d'ESO a Catalunya, que representa un 31,4% del total de places oferides per aquest nivell sense distingir per xarxa. Quan s'analitzen les places NESE segons la titularitat dels centres -pública i privada concertada-, s'observa que a l'educació pública s'han ofert 15.147 places NESE, equivalent al 84% del total de places NESE oferides en aquest nivell, mentre que a l'educació privada concertada s'han ofert només 2.794 places, un 16% del total de places NESE oferides de 1r d'ESO (*veure gràfic 12*).

En qualsevol cas, aquests percentatges de NESE segons xarxa s'han d'analitzar amb precaució, ja que cal tenir en compte, com s'ha explicat abans, que la majoria de les matrícules de la privada concertada a 1r d'ESO no s'ofereixen. De totes maneres, aquestes dades revelen que els centres públics tenen un percentatge més alt de places per a l'alumnat amb necessitats educatives específiques de suport educatiu en relació amb el total de places NESE disponibles. Això fa palès el paper crucial que té actualment el sistema públic en l'atenció d'aquest alumnat, assumint una responsabilitat més gran en comparació amb la xarxa privada concertada.

Tenint en compte que les places oferides a 1r d'ESO dels IE són per l'alumnat que prové d'altres centres, el percentatge de places NESE (total A i B) varia segons les comarques. A l'educació pública oscil·la entre el 9,7% i el 47% mentre que a la privada concertada té la fluctuació màxima possible (entre

Gràfic 12: Total de places inicials oferides NESE a 1r d'ESO segons la naturalesa del centre i percentatges sobre el total de places NESE a Catalunya. Curs 2024/25

Font: Elaboració pròpia a partir del Mapa Escolar (Departament d'Educació i Formació Professional, 2024)

el 0% en comarques com Conca de Barberà i Pallars Jussà i el 100% al Pla de l'Estany i la Segarra. En definitiva, el sistema privat concertat es comporta de manera més desigual. Les comarques que registren una major cobertura de places NESE sense distingir per xarxa són Tarragonès (91,6%), Baix Penedès (67,5%), Selva (65,9%), Baix Empordà (64,6%) i Gironès (58,2%). Per altra banda, les comarques amb menors percentatges són Conca del Barberà (10,6%), Aran (11,1%), Pallars Sobirà (12,7%), Alt Ribagorça (12,8%) i Pallars Jussà (12,9%).

2.5. Casos d'especial atenció

L'aFFaC acompanya i dona suport a les AFA quan aquestes detecten una incidència que afecta el seu centre educatiu o municipi. A través d'una anàlisi acurada, l'aFFaC intenta establir claredat sobre certes situacions, assessorar a les AFA sobre què han de fer i incidir amb les administracions corresponents, si s'escau, per tal de revertir la situació. A continuació, es presenten aquells municipis que de cara al curs 2024/25 preocupen especialment, ja sigui perquè hi ha hagut canvis sobtats en les adscripcions (vinculació entre un centre d'origen de primària –centre adscrit– i un de destinació de secundària –centre d'adscripció–, que té com a objectiu garantir a aquest alumnat la continuïtat entre aquestes etapes educatives), la falta de places públiques al municipi, la necessitat de delimitar les zones educatives de diferent manera o perquè s'han tancat grups o escoles o per augments de ràtio.

D'aquesta manera, alguns dels municipis que preocupen especialment i en els quals les AFA s'han mobilitzat són: Lloret de Mar, Barcelona, Tarragona, Manresa, Sant Pere de Ribes, entre d'altres.

2.5.1. Lloret de Mar

Taula 4: Places i grups d'13 i 1r d'ESO a Lloret de Mar

LLORET DE MAR						
Oferta per naturalesa del centre	13			1er d'ESO		
	2023/24	2024/25	Var%	2023/24	2024/25	Var%
Privat						
Places ofertades a la preinscripció	46	46	0,0%	4	4	0,0%
Nombre grups	2	2	0,0%	2	2	0,0%
Públic						
Places ofertades a la preinscripció	260	234	-10,0%	281	276	-1,8%
Nombre grups	13	13	0,0%	12	12	0,0%
Total Places oferides a la preinscripció	306	280	-8,5%	285	280	-1,8%
Total Nombre grups	15	15	0,0%	14	14	0,0%

Font: Elaboració pròpia a partir del padró municipal d'habitants (Idescat, 2022), Oferta inicial de places escolars dels estudis obligatoris (Departament d'Educació, actualitzat el 25 d'abril de 2024)

Des de fa anys, l'aFFaC denuncia la greu situació de l'educació pública al municipi de Lloret de Mar, a causa del desajust entre les places i els grups oferits i les xifres del padró municipal. A més, el municipi ha experimentat un augment significatiu de matrícula viva, fet que ha provocat un problema recurrent de ràtios elevades en el sistema educatiu públic.

Per al curs 2023/24, es van reportar 27 bolets (grups extraordinaris creats per encaixar la demanda) en tota l'educació pública obligatòria: 6 bolets a l'educació infantil, 17 a primària i 4 a secundària. Destaquen especialment

els casos de l'Escola Pompeu Fabra, amb 2 bolets a 6è de primària; l'Institut Pere Torrent, amb 2 bolets a 5è de primària i l'Institut Escola Lloret de Mar, amb 2 bolets a 4t d'ESO.

Aquest nou curs no és excepcional: les places oferides inicialment a l3 a la pública han disminuït un 10%, passant de 260 places en el curs 2023/24 a 234 durant el curs 2024/25, no obstant això, els grups s'han mantingut en 13. De manera similar, a 1r d'ESO les places s'han reduït un 1,8%, tot i que els grups també s'han mantingut constants en 12.

2.5.2. Barcelona

Taula 5: Places i grups d'l3 i 1r d'ESO a Barcelona

BARCELONA						
Oferta per naturalesa del centre	l3			1er d'ESO		
	2023/24	2024/25	Var%	2023/24	2024/25	Var%
Privat						
Places ofertades a la preinscripció	6022	5925	-1,6%	2219	2168	-2,3%
Nombre grups	274	273	-0,4%	294	291	-1,0%
Públic						
Places ofertades a la preinscripció	5789	5771	-0,3%	4818	4869	1,1%
Nombre grups	278	275	-1,1%	195	197	1,0%
Total Places ofertades a la preinscripció	11811	11696	-1,0%	7037	7037	0,0%
Total Nombre grups	552	548	-0,7%	489	488	-0,2%

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Oferta Inicial de places escolars dels estudis obligatoris (Departament d'Educació, actualitzat el 25 d'abril de 2024)

Barcelona és un dels municipis amb més matrícules educatives però també un dels més privatitzats. S'han ofert un total d'11.696 places d'I3 pel curs 2024/25 en el període de la preinscripció, de les quals el 51% provenen de la privada concertada i el 49% restant de la pública (recordem que la mitjana de privatització a Catalunya és d'un 33%). Per tant, s'observa una disminució del 0,7% de l'oferta inicial de places, mentre que es mantenen els mateixos grups que es van oferir el curs passat: 7.037.

La falta de places públiques a I3 s'ha vist afectada a diferents barris de Barcelona com, per exemple, l'Eixample Esquerra o Gràcia Nord. El Consorci d'Educació a causa de l'augment de demanda de places públiques, ha hagut d'incrementar la ràtio per grup per sobre el recomanat (de 20 a 23) de les 8 línies a la zona educativa 11 (Gràcia Nord), on d'acord amb la seva anàlisi, ha pujat la demanda de plaça pública un 50%. Malgrat això, l'augment de la ràtio s'ha fet per tal de no incrementar les places públiques en la proposta inicial de places a oferir i per no augmentar el nombre de grups-classe.

A grans trets, en desagregar segons naturalesa s'evidencia un augment de les places i grups oferts a 1r d'ESO a la xarxa pública mentre que a la privada concertada, les places i grups es redueixen. Més en concret, tot i que el 69% de les places oferides siguin de centres públics, aquests tenen menys grups que la privada, per tant, les ràtios a la pública són molt més altes que a la privada.

Un altre problema recurrent d'algunes zones educatives de Barcelona és la manca d'instituts públics. Això és especialment greu a la zona educativa 8 (Vallvidrera, el Tibidabo i les Planes), l'11 (La Salut-Vallcarca i els Penitents-El Coll), la 14 (Font d'en Fargues) i la 28 (Provençals de Poblenou) on no existeix oferta d'instituts públics i això obliga l'alumnat a optar per centres privats concertats o a desplaçar-se a altres barris.

A més, s'observen altres zones educatives que compten amb un únic institut públic com, per exemple, la zona 9 (Sarrià- Les Tres Torres), la 20 (Torre Baró-Vallbona-Ciutat Meridiana), la 22 (Baró de Viver- El Bon Pastor) i la 27 (el Besòs i el Maresme). Aquestes situacions requereixen una atenció particular perquè cal assegurar que totes les zones disposin d'una oferta educativa pública suficient i accessible.

2.5.3. Tarragona

Tarragona té una problemàtica persistent pel que fa a l'oferta de places públiques a secundària. Per al curs 2024/25, s'han ofert inicialment 682 places a 1r d'ESO a la xarxa pública, repartides en 27 grups, mentre que a la xarxa privada hi ha 82 places per 26 grups. Aquesta oferta reduïda de places a la xarxa privada es deu al fet que la majoria d'alumnes de 6è de primària d'aquests centres ja tenen assegurada la seva plaça per a 1r d'ESO i, per tant, aquestes places no s'ofereixen durant el procés de preinscripció.

En el curs anterior (2023/24) es van matricular 814 alumnes a la xarxa pública, dels quals, excloent els 72 alumnes dels instituts escola, 742 alumnes de la xarxa pública necessitaran una plaça per al pròxim curs. Això implica que aproximadament 60 alumnes no tindran accés a una plaça pública per al curs 2024/25. Aquest dèficit en l'oferta de places públiques a Tarragona posa en relleu la necessitat urgent d'abordar aquesta carència per garantir l'accés equitatiu a la secundària.

2.5.4. Manresa

Manresa presenta un dèficit significatiu de places públiques a 1r d'ESO, amb ràtios en alguns nivells que superen el límit legal. En el curs 2023/24, es van matricular 599 alumnes a 6è de primària a la pública distribuïts en 24 grups. Per al curs 2024/25, s'han ofert inicialment 591 places en 24 grups per a 1r d'ESO, la qual cosa implica que aproximadament 8 alumnes de la xarxa pública no tindran plaça.

A més, cal destacar que durant el curs passat, 4 instituts van tenir grups amb ràtios que superaven el límit legal de 30 alumnes per grup: l'Institut Cal Gravat (30,25), l'Institut Escola Manresa (32), l'Institut Lluís de Peguera (31) i l'Institut Manresa Sis (31).

2.5.5. Sant Pere de Ribes

El problema de les altes ràtios a la xarxa pública del municipi es manifesta principalment en els darrers nivells de primària i en tota l'educació secundària obligatòria. De les 7 escoles públiques del municipi, 6 presenten ràtios superiors a les legals (més de 25 alumnes per grup) en almenys 1 nivell. Entre elles, destaquen l'Escola Les Parellades amb ràtios elevades a 2n, 4t i 6è de primària i l'Escola Riera de Ribes amb ràtios altes a 4t, 5è i 6è de primària.

A secundària, la situació és similar, ja que els 4 instituts públics del municipi van registrar ràtios superiors al límit legal (30 alumnes per grup) durant el curs passat. És especialment preocupant el cas de l'Institut Alexandre Galí, que presenta ràtios superiors a les legals en 3 nivells de secundària, i de l'Institut Montgròs, que pateix la mateixa problemàtica en 3 nivells.

3. L'educació infantil de 1r cicle: etapa 0 fins a 2 anys

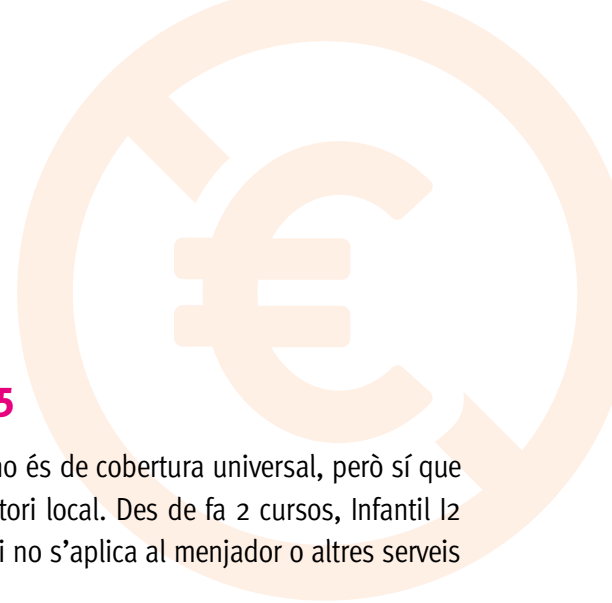
3.1. La importància de l'educació infantil de 1r cicle: cap a la universalització

Segons la UNESCO (2022), el període que va des del naixement de l'infant fins als 8 anys esdevé clau pel seu desenvolupament integral i constitueix una finestra d'oportunitats essencial per a l'educació. A banda dels beneficis pels infants, l'educació durant la primera infància es considera un mitjà per a promoure l'equitat i la justícia social, el creixement econòmic inclusiu i el desenvolupament sostenible, donat el fet que la participació en programes d'educació infantil de primer cicle redueix la diferència entre els infants que són socialment vulnerables i els que no ho són.

La rellevància de l'educació infantil també és avalada pel Departament d'Educació, ja que segons l'Acord Marc (Govern de la Generalitat de Catalunya, 2022), *“l'educació infantil té com a objectiu el desenvolupament global de les capacitats dels infants durant els primers anys de vida, a l'inici del procés d'aprenentatge, i ha de prevenir i compensar els efectes discriminadors de les desigualtats d'origen social, econòmic o cultural”*.

Tot i que existeix un debat clàssic (Benlloch, 2018) i les opinions al respecte són heterogènies, sí que hi ha un consens relativament estès sobre el fet que les famílies han de poder tenir llibertat a l'hora d'escollir si volen o no volen escolaritzar els seus infants en aquesta etapa de l'educació infantil i, en el cas que es decantin per fer-ho, no hi hauria d'haver barreres socioeconòmiques que ho dificultin.

Tot i els avenços realitzats al llarg dels darrers anys (veure apartat 3.2), l'accés a l'educació infantil de 1r cicle encara no és universal ni gratuït a Catalunya. Existeixen desigualtats en funció de la zona geogràfica, l'import de la taxa d'escolarització segons el municipi, la situació socioeconòmica de les famílies i l'oferta de places segons el nivell educatiu, creant així una bretxa en les oportunitats educatives des de la primera infància.

3.2. Es manté la gratuïtat a l2 durant el curs 2024/25

La primera etapa de l'educació infantil (de 0 a 2 anys) no és gratuïta i no és de cobertura universal, però sí que compta amb un sistema de tarifació social o de beques segons el territori local. Des de fa 2 cursos, Infantil l2 està parcialment finançat per la Generalitat, ja que la gratuïtat del servei no s'aplica al menjador o altres serveis complementaris com ara el servei d'acollida.

D'aquesta manera, durant el curs 2024/25, tal com estableix la disposició addicional dissetena de la Llei 2/2021, del 29 de desembre de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic ([Generalitat de Catalunya, 2021](#)), la Generalitat continua assumint a l2 una part del cost del servei d'escolarització en les escoles bressol d'iniciativa pública. En el cas de les escoles bressol d'iniciativa privada, la Generalitat les subvenciona i reforça aquelles famílies amb infants en situació de vulnerabilitat.

Fins al curs 2022/23 hi havia 3 aportadors en el sistema: 1) l'administració local (ajuntament), 2) la Generalitat i 3) les famílies. A partir del curs esmentat, pel nivell l2 la Generalitat de Catalunya assumeix la part que fins aleshores pagaven les famílies (no inclou menjador o servei d'acollida).

D'aquesta manera, la Generalitat paga el concepte de servei educatiu que inclou les despeses de personal educatiu i les despeses de funcionament per activitats docents i comunicacions. En canvi, les despeses de funcionament (p. ex. manteniment, neteja o subministraments) són responsabilitat dels ens locals (p. ex. els ajuntaments).

En el cas de les llars privades, el finançament del servei d'escolarització a l2 es fa des de la convocatòria de subvencions. Així doncs, es realitza una subvenció de 800 euros a l'any per cada alumne d'l2 escolaritzat a totes les llars privades. En el cas que sigui alumnat considerat com vulnerable es dona una subvenció amb un altre mòdul addicional de 800 euros/any per a alumnat vulnerable d'l2.

Malgrat que la subvenció l'han de sol·licitar i justificar els titulars de les llars d'infants i escoles bressol de titularitat privada, els beneficiaris finals són les famílies, amb la qual cosa aquestes ja tenen aplicats els descomptes corresponents i proporcionals quan fan el pagament d'inscripció dels seus fills i filles.

En el cas de la subvenció destinada al finançament d'alumnat d'1o i 1^a, hi ha un mòdul de 300 euros/any/alumne per a les Llars d'Iniciativa Social de titularitat privada.

D'altra banda, cal assenyalar que les taxes d'escolarització o els preus públics varien notablement segons el municipi, ja que cada municipi els fixa segons la seva competència. A grans trets, hi ha 2 tipus de tarifació: o bé una tarifa fixa amb possibilitat de bonificacions o bé una tarifa social que depèn de les persones per unitat familiar i de la seva renda.

Aquesta variació segons municipi posa en relleu que en els nivells on no s'ha aplicat la gratuïtat (1o i 1^a) les famílies han d'abonar un import diferent segons el territori i segons la bonificació o tarifa social que el seu municipi decideixi aplicar.

3.3. Els centres de titularitat pública augmenten

Segons dades publicades pel [Departament d'Educació \(2023b\)](#), la gratuïtat de l'1er ha anat acompanyada d'un augment del nombre de centres de naturalesa pública que ofereixen educació infantil de 1er cicle.

El gràfic 13 presenta el tancament progressiu de centres de titularitat privada que ofereixen educació infantil de primer cicle. En qüestió de 4 cursos (del 2019/20 al 2023/24) s'ha passat de 678 centres de titularitat privada a 598 en tot el territori català. És a dir, s'han tancat 80 centres privats. Paral·lelament, l'oferta de centres del sector públic a Catalunya ha crescut en 70 centres, de 954 durant el curs 2019/20 a 1.024 durant el curs 2023/24, i aquest creixement ha sigut especialment important en el darrer curs.

Gràfic 13: Evolució del nombre de centres que ofereixen educació infantil de 1r cicle segons naturalesa del centre a Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir de Centres segons naturalesa, titularitat i tipologia de centre (Departament d'Educació, actualitzat l'agost del 2024)

Malgrat que hi ha hagut un augment de centres de titularitat pública que ofereixen aquesta etapa d'educació infantil, cal matisar que la gestió no sempre és directa (pública), és a dir, no sempre l'ens local assumeix el servei i exerceix les potestats de direcció i gestió. La Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (*Generalitat de Catalunya, 2017*) regula diferents sistemes de contractació pública, amb la qual cosa algunes administracions locals poden optar per models de gestió indirecta (privada), és a dir, que el servei és assumit i prestat per un tercer (empresa mercantil, cooperativa, entitat sense ànim de lucre, entre altres). El fet de deixar la gestió de les escoles bressol en mans de contractes que surtin a concurs suposa que no sempre es pugui garantir la qualitat del servei i que, en conseqüència, hi hagi desigualtats dins el mateix sistema públic.

3.4. Disminueix l'alumnat matriculat al sector privat en el primer cicle d'infantil

El curs escolar 2023/24 ha trencat amb la tendència ascendent dels darrers 2 cursos pel que fa al nombre absolut d'alumnat matriculat a l'escola bressol. D'aquesta manera, segons dades del [Departament d'Educació \(2024c\)](#), es van matricular un **total de 75.006 infants a l'educació infantil de primer cicle en el curs 2023/24, sumant el sector públic i privat**. Tot i que la xifra total de matriculats sigui inferior respecte al curs 2022/23 en el qual es van matricular 77.275 infants, cal dir que la xifra és més elevada en comparació al curs 2020/21 i al curs 2021/22 (63.340 i 71.224 alumnat matriculat respectivament).

Aquesta dada és en nombres absoluts, amb la qual cosa la baixada del nombre d'alumnat matriculat a l'educació infantil de primer cicle en comparació amb l'any anterior no explica el percentatge d'escolarització en aquesta etapa (*veure apartat 3.5*).

D'acord amb les dades publicades al portal de Transparència de la Generalitat de Catalunya pel curs 2023/24 (últimes dades disponibles), s'observa que **la matriculació a centres del sector públic** (que inclou tots els centres la titularitat dels quals correspon al Departament d'Educació o a qualsevol altre departament de la Generalitat de Catalunya, diputacions provincials, consells comarcals o ajuntaments) suposa un 70,1% sobre el total d'infants matriculats. Per altra banda, **la matriculació al sector privat** (com fundacions, cooperatives, ordes i congregacions, empreses, etc.) suposa un 29,9% sobre el total.

Aquesta dada representa un increment de 8,5 punts percentuals de la matriculació a la pública en aquesta etapa de l'educació no obligatòria en els darrers 7 cursos. És a dir, tal com s'observa al gràfic 14, hi ha una preferència ascendent de les famílies per matricular als seus fills i filles al sector públic, a més de la creació d'escoles bressol i llars d'infants de titularitat pública a certs territoris.

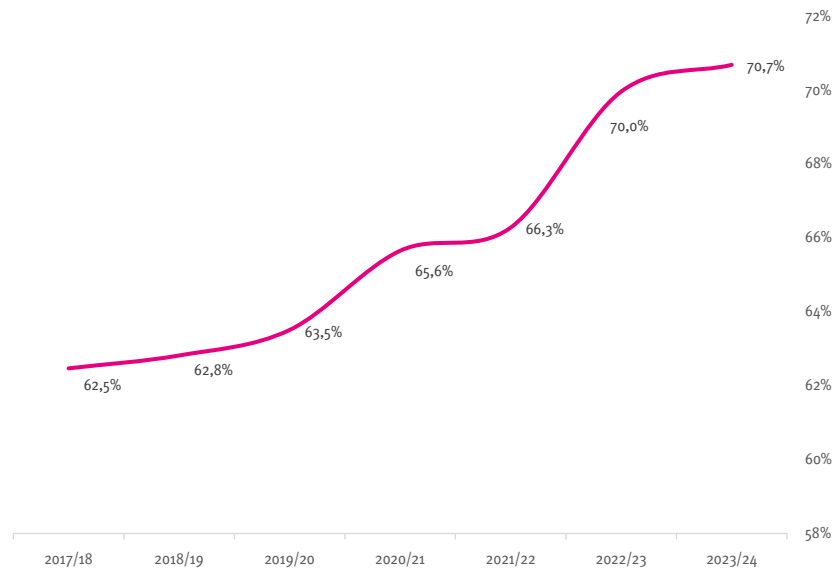
Gràfic 14: Evolució del % d'alumnat matriculat de 1r cicle d'educació infantil segons naturalesa a Catalunya:

Font: Elaboració pròpia a partir de Centres segons naturalesa, titularitat i tipologia de centre (Departament d'Educació, actualitzat l'agost del 2024)

Més concretament, pel que fa a l'impacte de la gratuïtat de l'I2 en la matriculació a la pública (*veure gràfic 15*) des del curs 2022/23 quan es va fer efectiva aquesta política, l'alumnat matriculat en centres de naturalesa pública ha augmentat de manera important, passant d'un 66,3% el curs 2021/22 a un 70% el curs següent. Tot i la tendència ascendent d'alumnat matriculat a la pública, la gratuïtat la va accelerar.

Gràfic 15: Evolució del % d'alumnat matriculat a la pública a l2 segons naturalesa a Catalunya

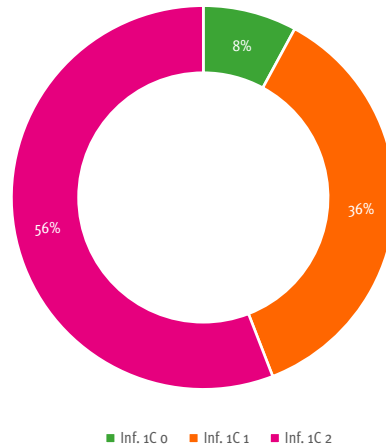

Font: Elaboració pròpia a partir de Centres segons naturalesa, titularitat i tipologia de centre (Departament d'Educació, actualitzat l'agost del 2024)

En definitiva, la matriculació a la pública ha augmentat progressivament en tots els nivells educatius, especialment a l2, alhora que ha disminuït la matriculació en el sector privat.

Per altra banda, un aspecte que cal analitzar és el **nombre d'alumnat matriculat segons nivell**. S'observa com a mesura que el nivell d'educació infantil augmenta, hi ha més infants matriculats. Així doncs, hi ha un total de 5.933 infants matriculats a l0 (infants que tenen 0 anys) i, en canvi, n'hi ha 41.921 a l2 (infants que tenen 2 anys). D'aquesta manera, tal com s'observa al gràfic 16, més de la meitat de l'alumnat matriculat a l'escola bressol és d'l2.

Gràfic 16: Percentatge d'alumnat matriculat segons nivell educatiu respecte el total d'alumnat matriculat al 1r cicle d'educació infantil a Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir de Centres segons naturalesa, titularitat i tipologia de centre (Departament d'Educació, actualitzat l'agost del 2024)

Taula 6: Evolució (del 2017/18 a 2023/24) d'alumnat matriculat segons nivell educatiu i naturalesa del centre

Quadre resum: alumnat matriculat segons nivell i segons naturalesa													
Alumnat matriculat per curs	Inf. 1C 0 Pública	Inf. 1C 1 Pública	Inf. 1C 2 Pública	Total Pública	% Canvi	% sobre el total	Inf. 1C 0 Privada	Inf. 1C 1 Privada	Inf. 1C 2 Privada	Total Privada	% Canvi	% sobre el total	Total alumnat matriculat
2023/24	4161	18782	29631	52574	0,66%	70,09%	1772	8370	12290	22432	-10,4%	29,91%	75006
2022/23	4288	18760	29181	52229	10,79%	67,59%	2438	10077	12531	25046	4,0%	32,41%	77275
2021/22	3878	17753	25511	47142	12,70%	66,20%	2120	8981	12981	24082	12,0%	33,80%	71224
2020/21	3240	15600	23001	41841	-15,50%	66,10%	1651	7815	12035	21501	-25,10%	33,90%	63342
2019/20	4069	18374	27093	49536	-1,10%	63,30%	2859	10279	15570	28708	-3,90%	36,70%	78244
2018/19	4076	18514	27487	50077	-0,80%	62,60%	2798	10801	16272	29871	-1,80%	37,40%	79948
2017/18	4079	18704	27718	50501	-	62,40%	2874	10888	16655	30417	-	37,60%	80918

Font: Elaboració pròpia a partir de Centres segons naturalesa, titularitat i tipologia de centre (Departament d'Educació, actualitzat l'agost del 2024)

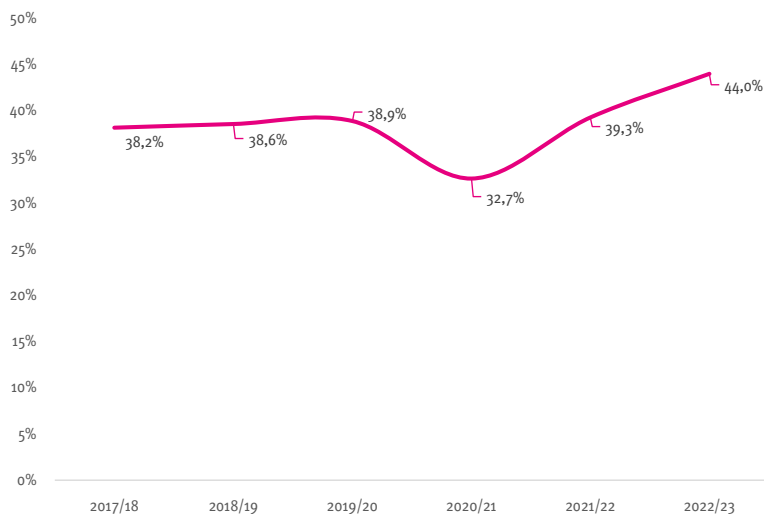
3.5. Augment de la taxa d'escolarització a les escoles bressol

Tal com s'ha esmentat abans, per detectar fins a quin punt existeix un increment d'alumnes escolaritzats en l'etapa de primer cicle d'educació infantil, és a dir, quina és la taxa d'escolarització, s'ha dividit el nombre de l'alumnat matriculat per nivell (l₀, l₁ i l₂) entre el total d'infants del grup d'edat corresponent empadronats a Catalunya (i que, per tant, potencialment podrien estar matriculats a l'escola bressol).

Cal destacar que la taxa d'escolarització en l'etapa d'educació infantil de 1r cicle experimenta un increment general. Tal com es presenta al gràfic 17, en el curs 2022/23 es registra una taxa d'escolarització del 44%. Aquesta dada suposa un augment important respecte al curs anterior (el 2021/22) en el qual la taxa d'escolarització se situava al 39,3%.

Aquest resultat segueix la tendència ascendent dels anys anteriors, remuntant així del daltabaix que es va produir durant el curs 2020/21 a conseqüència de la Covid-19.

Gràfic 17: Evolució de la taxa d'escolarització al 1er cicle d'educació infantil des del curs 2017/18 al curs 2022/23 a Catalunya

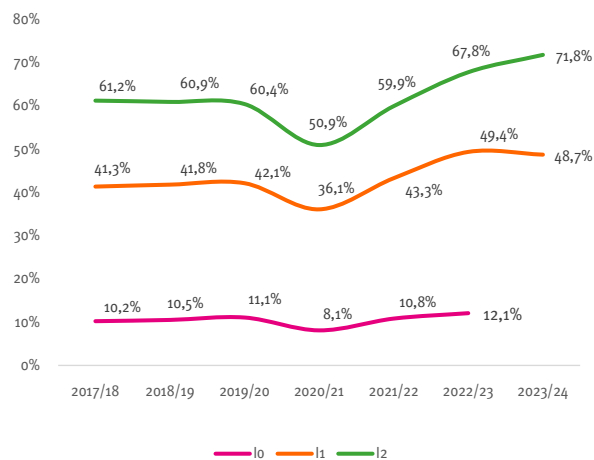

Font: Elaboració pròpia a partir d'Alumnes segons naturalesa, titularitat i tipologia de centre (Departament d'Educació, actualitzat l'agost del 2024) i el Padró Municipal d'Habitants (IDESCAT, 2022)

Val a dir que la darrera actualització de les dades del Padró l'Institut d'Estadística de Catalunya (2022) són del gener de 2022 i, per tant, no es disposa de dades actualitzades sobre la població que el gener de 2023 tenia o anys. La manca d'aquesta dada suposa que no es pugui calcular quina és la taxa d'escolarització de l0 durant el curs 2023/24. No obstant això, sí que és possible calcular quina va ser la taxa d'escolarització d'l1 i l2 en el curs 2023/24. A continuació, es descriu l'evolució d'aquesta taxa segons el nivell:

- La taxa d'escolarització d'l0 és significativament més baixa en comparació a l1 i l2. Pel que fa a la seva evolució, el percentatge d'escolarització té la mateixa tendència que la resta de nivells, però amb canvis molt menys pronunciats perquè l'augment en els darrers 7 cursos és només d'1,9 punts percentuals. La tendència era creixent fins que al curs 2020/21 va caure 3 punts percentuals. El curs següent (2021/22), l'alumnat matriculat d'aquest nivell va remuntar, situant-se gairebé a la mateixa taxa d'abans de la pandèmia i acabant-se de consolidar l'any 2022/23 amb una taxa del 12,1%.
- La taxa d'escolarització d'l1 durant el curs 2023/24 se situa a gairebé el 48,7%, fet que indica que gairebé la meitat d'infants d'1 any de Catalunya han estat escolaritzats aquest curs a l'escola bressol. La recuperació de la taxa en comparació al curs 2020/21 és la més notòria dels nivells perquè sobrepassa en 11,2 punts percentuals la taxa d'abans de la pandèmia; així i tot, s'ha produït una baixada respecte al curs anterior (2022/23) de 4 punts percentuals.

Gràfic 18: Evolució de la taxa d'escolarització a 1r cicle d'educació infantil des del curs 2017/18 al curs 2022/23 per nivells a Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir d'Alumnes segons naturalesa, titularitat i tipologia de centre (Departament d'Educació, actualitzat l'agost del 2024) i el Padró Municipal d'Habitants (IDESCAT, 2022)

- La taxa d'escolarització d'I2 s'ha disparat, especialment en els darrers 3 anys. En el curs 2021/22 es retorna a les xifres d'abans de la pandèmia i, en els darrers 2 cursos, la taxa comença a augmentar en 7,9 punts percentuals el 2022/23 i en 4 punts percentuals el 2023/24. D'aquesta manera, en el curs 2023/24 aquesta ha registrat una taxa que gairebé vorejava el 72%. És a dir, 7 de cada 10 infants de 2 anys estaven escolaritzats a Catalunya. L'augment de la taxa en els darrers 2 anys es pot atribuir especialment a la gratuïtat d'aquesta etapa.

Taula 7: Evolució de la taxa d'escolarització a l'escola bressol des del curs 2017/18 al curs 2023/24

Curs escolar	Quadre resum: taxa d'escolarització d'I0-I2 des del curs 2017/18 al curs 2022/23											
	Padró				Alumnat matriculat				Nivell d'escolarització			
	Nivell d'escolarització	I1 (1 any)	I2 (2 anys)	Total	I0	I1 matriculats	I2 matriculats	total matriculats	I0	I1	I2	Taxa d'escolarització bressol (0 a 2)
2017/18	67960	71578	72497	212035	6953	29592	44373	80918	10,2%	41,3%	61,2%	38,2%
2018/19	65348	70146	71841	207335	6874	29315	43759	79948	10,5%	41,8%	60,9%	38,6%
2019/20	62576	68026	70621	201223	6928	28653	42663	78244	11,1%	42,1%	60,4%	38,9%
2020/21	60256	64926	68785	193967	4891	23415	35036	63342	8,1%	36,1%	50,9%	32,7%
2021/22	55380	61756	64221	181357	5998	26734	38492	71224	10,8%	43,3%	59,9%	39,3%
2022/23	55707	58395	61540	175642	6726	28837	41712	77275	12,1%	49,4%	67,8%	44,0%
2023/24	nd	55707	58395		5933	27152	41921		nd	48,7%	71,8%	

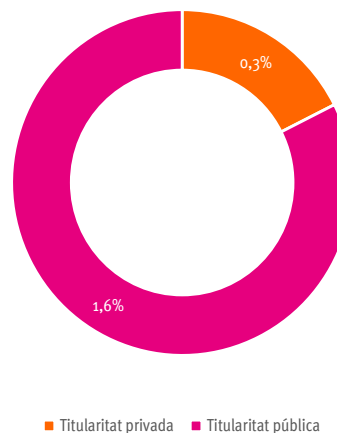
Font: Elaboració pròpia a partir d'Alumnes segons naturalesa, titularitat i tipologia de centre (Departament d'Educació, actualitzat l'agost del 2024) i el Padró Municipal d'Habitants (IDESCAT, 2022)

3.6. L'alumnat NESE a l'educació infantil de 1r cicle

Dels 75.006 alumnes matriculats durant el curs 2023/24 només 936 tenen diagnosticada una necessitat específica de suport educatiu, que suposa un 1,2% del total d'alumnat matriculat (bona part de l'alumnat NESE es diagnostica a partir d'I3), (Departament d'Educació, actualitzat l'agost del 2024). Quan analitzem la distribució d'aquest alumnat NESE segons titularitat del centre s'observa que, de tot l'alumnat matriculat a centres de naturalesa privada, només un 0,3% és alumnat NESE. Als centres de titularitat pública, l'alumnat NESE representa un 1,6% del total.

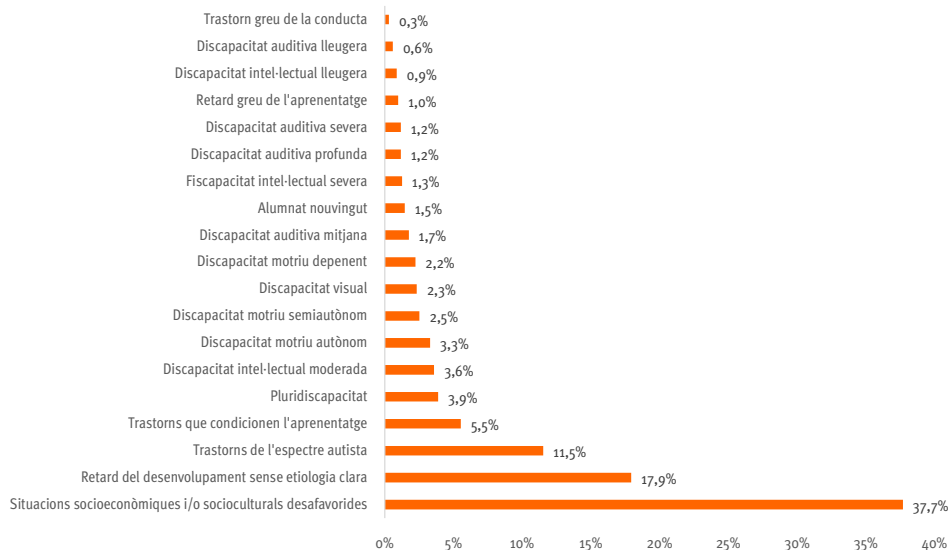
En definitiva, malgrat que l'alumnat NESE durant el curs 2023/24 representi un percentatge baix s'observa que la major part d'aquest està matriculat a centres de naturalesa pública.

Gràfic 19: Percentatge d'alumnat NESE a l'escola bressol segons titularitat del centre durant el curs 2023/24

Font: Elaboració pròpia a partir d' Alumnes segons naturalesa, titularitat, nivell, edat, sexe, zona de nacionalitat i necessitats específiques de suport educatiu (Departament d'Educació, actualitzat l'agost del 2024)

Gràfic 20: Distribució de l'alumnat NESE segons motiu (% sobre el total de casos NESE)

Font: Elaboració pròpia a partir de Motius de necessitats específiques de suport educatiu segons sexe, naturalesa i titularitat (Departament d'Educació, actualitzat l'agost del 2024)

Pel que fa als motius per ser considerat NESE, s'observa que prop del 38% de l'alumnat NESE matriculat es troba en aquesta categoria a causa d'una situació socioeconòmica i/o cultural desfavorable.

La segona causa és el retard del desenvolupament sense una etiologia clara (que suposa un 17,93%), seguit de trastorns de l'espectre autista (un 11,53%) i de trastorns que condicionen l'aprenentatge (un 5,52% sobre el total).

4. Formació Professional

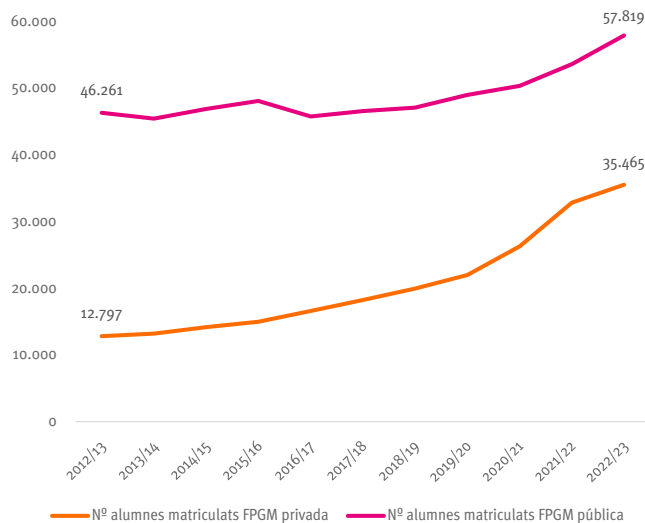
L'aFFaC fa temps que alerta sobre la tendència cap a la privatització de la Formació Professional (FP) a Catalunya. Per analitzar aquesta problemàtica, s'han estudiat de manera comparada el nombre de matrícules a la xarxa pública amb la privada en el grau mitjà i superior en el règim general i en el règim a distància, a partir de les dades disponibles de l'Estadística de l'Ensenyament no Universitari de la [Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports \(2024\)](#).

4.1. Privatització de la FP: grau mitjà

En el transcurs de 10 anys, des del curs escolar 2012/13 fins al 2022/23, si bé el pes de la xarxa pública de l'FP de grau mitjà encara és majoritari amb un 62% (curs 2022/23), l'educació pública va perdent el seu pes de manera continuada en favor de la privada a Catalunya. Les matrícules en el sector privat a l'FP de grau mitjà han crescut 2,8 vegades en aquest període, mentre que les públiques ho han fet 1,2 vegades.

Tal com es mostra en el gràfic 21, l'FP de grau mitjà de titularitat privada ha passat de tenir 12.797 alumnes a 35.465 alumnes. El total de matrícules d'aquest nivell en el sector privat ha passat de representar el 22% el curs 2012/13 a representar el 38% el curs 2022/23. En 10 anys, l'alumnat matriculat al sector privat ha crescut un 73%.

Gràfic 21: N° alumnes matriculats formació professional grau mitjà segons titularitat a Catalunya

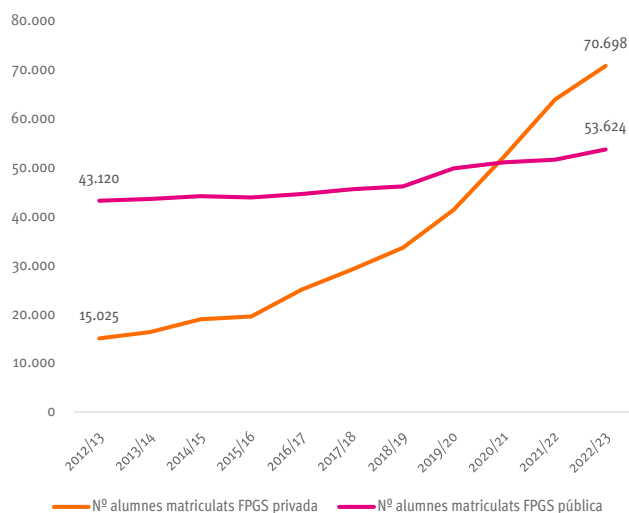

Font: Elaboració pròpia a partir l'Estadística dels Ensenyament no universitaris ([Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, 2024](#))

4.2. Privatització de la FP: grau superior

La situació a l'FP de grau superior és encara més pessimista, ja que les matrícules privades en aquest nivell educatiu han passat de representar només una quarta part (26%) del total de les matrícules a representar més de la meitat (57%) en qüestió de 10 anys. Aquesta tendència va culminar el curs 2020/21 quan, per primera vegada, el nombre de matrícules a centres de titularitat privada va sobrepassar la pública a Catalunya. Tal com mostra el gràfic 22, en aquests 10 anys les matrícules a l'FP de grau superior privades han crescut de manera molt més accelerada: 4,7 vegades respecte al seu valor inicial – de 15.000 a més de 70.000 matrícules –, mentre que les públiques ho han fet en 1,2 vegades – de 43.000 a 53.624 matrícules–.

Gràfic 22: N° alumnes matriculats formació professional grau superior segons titularitat a Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir l'Estadística dels Ensenyament no universitaris (Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, 2024)

4.3. Règim a distància

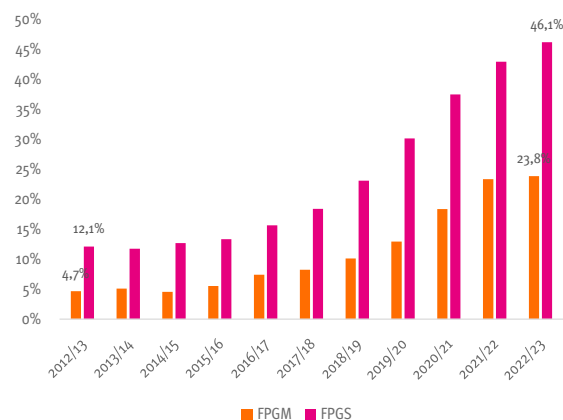
La complexitat de la privatització de l'FP compta amb una dimensió clau: el règim a distància. Cada any, aquest format d'ensenyament guanya protagonisme tant en el grau mitjà com en el superior a Catalunya. És important contextualitzar que el règim a distància del grau superior, sense distingir entre xarxa privada o pública, té un creixement més accelerat i representa quasi la meitat de les matrícules en el curs 2022/23 respecte al total de matrícules. Tal com s'observa al gràfic de sota, en els darrers 10 cursos el règim a distància augmenta d'un 5% a un 24% en el grau mitjà i d'un 12% a un 46% en el grau superior.

Tal com mostren les dades, és innegable que el règim a distància ha guanyat protagonisme. No obstant això, aquest creixement es dona sobretot al sector privat. Segons explica Merino (2023: 200), en l'anàlisi de l'FP a l'Estat espanyol existeix una “recent mercantilització de la formació professional a distància”. A continuació, es fa una anàlisi d'aquest règim segons titularitat en el grau mitjà i superior a Catalunya.

4.3.1. Privatització FP a distància: grau mitjà

La corba de creixement de les matrícules a la privada és significativament més accelerada en comparació a la pública en aquest règim a distància. Les matrícules d'FP a distància de grau mitjà en 9 cursos – des del 2013/14 fins al 2022/23- ha incrementat més de 89 vegades el seu valor inicial, mentre que la de la pública només ho ha fet unes 1,4 vegades a Catalunya.

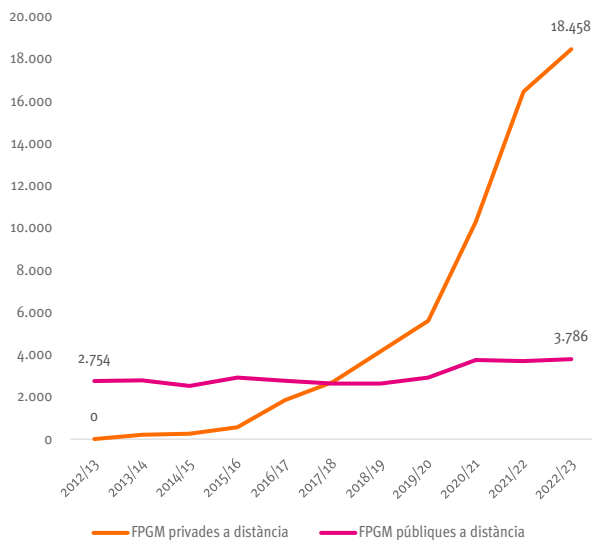
Gràfic 23: % matrícules del règim a distància respecte a l'FP total segons nivell a Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir l'Estadística dels Ensenyaments no universitaris (Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, 2024)

Tal com mostra el següent gràfic de les matrícules d'FP de grau mitjà a distància segons titularitat a Catalunya, l'educació a distància privada va començar a ser present a partir del 2013/14 amb 206 matriculats, representant un 7%, mentre que el sector públic era qui tenia la majoria (93%) amb 2.754 matrícules. Ja abans de la pandèmia, el sector privat va començar a sobrepassar el sector públic, representant el 51% de les matrícules a distància durant el curs escolar 2017/18 amb 2.631 matrícules. Malauradament, en l'actualitat només una minoria estudia a distància en la xarxa pública (17%), ja que la resta i gran majoria (83%) ho fan en centres privats, amb 18.458 matrícules (curs 2022/23).

Gràfic 24: N^o alumnes matriculats formació professional grau mitjà a distància segons titularitat a Catalunya

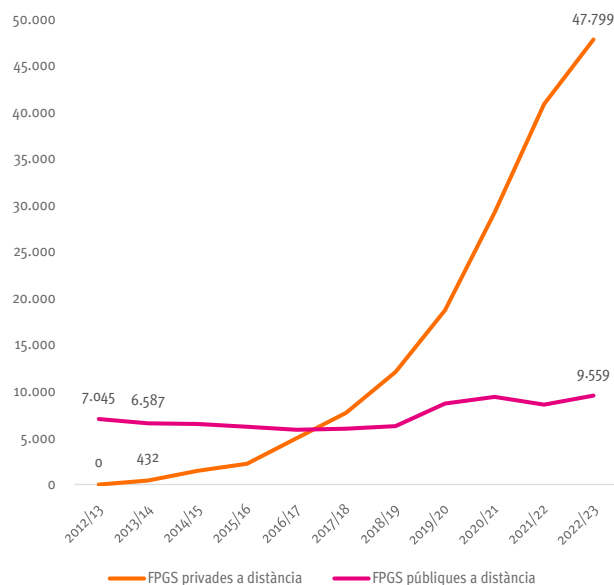
Font: Elaboració pròpia a partir l'Estadística dels Ensenyament no universitaris (Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, 2024)

4.3.2. Privatització FP a distància: grau superior

La corba de creixement de la privada és encara més preocupant en el cas del grau superior en el règim a distància. Les matrícules d'FP a distància de grau superior en 9 cursos – des del 2013/14 fins al 2022/23 – ha crescut més de 110 vegades respecte al seu valor inicial, mentre que la de la pública només ho ha fet 1,5 vegades a Catalunya.

Tal com mostra el següent gràfic de les matrícules d'FP de grau superior a distància segons titularitat a Catalunya, l'educació a distància privada va començar a ser present a partir del 2013/14 amb 432 matriculats, representant un 6%, mentre que a la pública aplegava la majoria (94%) amb 6.587 matrícules. Tal com passa en el cas de la formació professional de grau mitjà, abans de la pandèmia el règim a distància privat del grau superior va començar a sobrepassar la pública, representant el 56% de les matrícules a distància durant el curs escolar 2017/18 amb 7.709 matrícules. Actualment, només un 17% estudia a distància en la xarxa pública, ja que la resta i gran majoria – el 83% – ho fan en centres privats amb 47.799 matrícules (curs 2022/23).

Gràfic 25: N^o alumnes matriculats formació professional grau superior a distància segons titularitat a Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir l'Estadística dels Ensenyament no universitaris (Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, 2024)

4.4. Preguntes que sorgeixen donat l'escenari de desregulació i privatització a la FP

Les darreres dades mostren clarament que el sistema públic no s'ha fet càrrec del creixement global de l'FP, tant pel que fa a la formació presencial com a distància. En aquest sentit, hi manca una mirada estratègica a llarg termini i capacitat per a donar una resposta eficient i eficaç a qüestions logístiques rellevants. Per exemple, a principi de setembre, 30.000 alumnes encara no tenien plaça assignada a l'FP pública (López, 2024) i el Síndic de Greuges (2024) va obrir una actuació d'ofici. Aquest problema no és nou sinó que ja havia passat en cursos anteriors (Somoza i Huguet, 2022).

Així, sorgeixen diverses preguntes sobre la privatització de l'FP i l'augment accelerat del règim a distància: què passa amb la regulació de les entitats privades que entren?, com es garanteix la qualitat educativa en aquest escenari?, és positiu que creixi el règim a distància sense control o s'hauria d'acompanyar aquest creixement de manera equilibrada i, per tant, al mateix temps potenciar l'FP als territoris per garantir proximitat i vinculació amb el teixit productiu local? I, des de la defensa de l'educació pública: hi ha una voluntat real per part de l'Administració de canviar aquest escenari?

Des de l'aFFaC, creiem que cal considerar-lo com un dels punts claus que cal revertir dins la política pública educativa. Tal com explica Merino en una entrevista (Ferrer, 2024), l'FP té tres funcions: econòmica, educativa i social, i la seva privatització comporta “evidents problemes d'equitat en l'accés”, entre altres, com els estereotips de gènere que encara són vigents en les famílies professionals, tal com s'explica en el següent apartat.

4.5. Estereotips de gènere a la FP

En els diferents graus dels cicles formatius – bàsic, mitjà i superior – es pot apreciar com els estereotips de gènere marquen la proporció de dones i homes depenent de quina sigui la formació professional.

D'acord amb les dades de la [Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports](#)

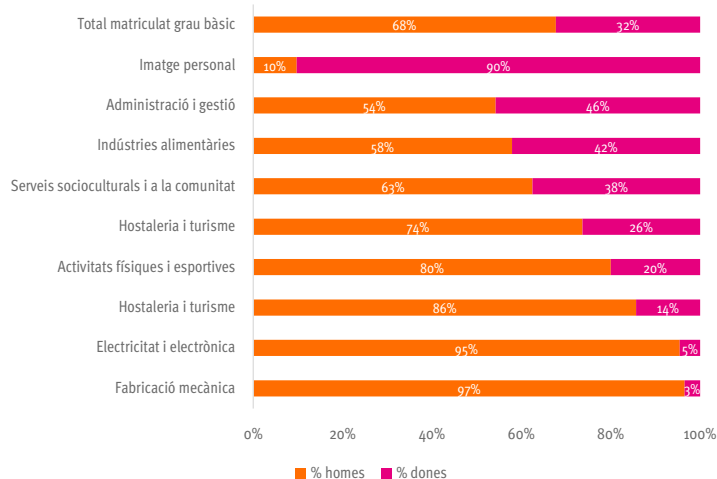
(2024), al curs 2022/23 a Catalunya, més del 95% de l'alumnat matriculat en tots els graus de la família professional de Fabricació Mecànica i d'Electricitat i Electrònica són homes, mentre que en el cas dels graus de la família professional d'imatge Personal, més del 89% són dones.

Els graus més reclamats, com els de la família de Sanitat – amb un 30% de les matrícules al GM i un 26% al GS – tenen un 78% i 79% de dones matriculades respectivament. Per la seva banda, Informàtica i Telecomunicacions, la segona família més sol·licitada a escala general – amb un 14% de les matrícules al GM i un 15% al GS –, tenen un 93% i un 85% d'homes matriculats respectivament.

Aquesta segregació per sexe a l'FP és un tema complex que cal abordar, ja que respon a múltiples factors que van més enllà del sistema educatiu i que passen per les formes de socialització, el mercat i el sistema laboral, etc. No obstant això, la influència del professorat i el treball de l'orientació educativa i professional per a la igualtat de gènere poden contribuir a disminuir des del sistema educatiu aquesta segregació (Aguado Hernández, Cano Montero i Sánchez Pérez, 2020).

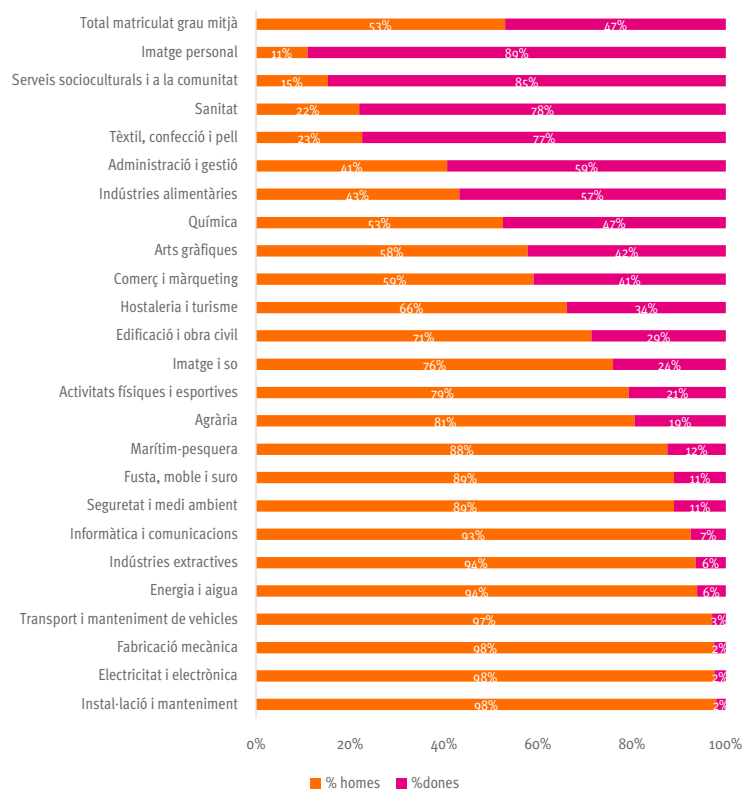
En els següents 3 gràfics, es detalla el percentatge d'alumnat matriculat segons el sexe, la família professional i el grau d'FP a Catalunya:

Gràfic 26: % alumnat matriculat curs 2022/23 a l'FP Grau Bàsic per sexe i família professional a Catalunya

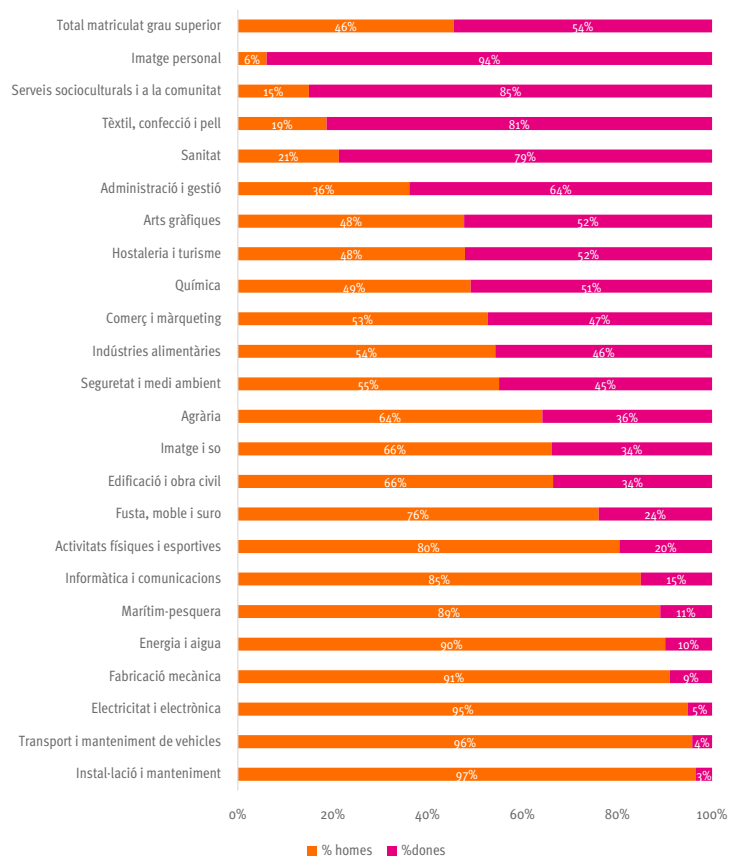
Font: Elaboració pròpia a partir l'Estadística dels Ensenyament no universitaris (Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, 2024)

Gràfic 27: % alumnat matriculat curs 2022/23 a l'FP Grau Mitjà per sexe i família professional a Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir l'Estadística dels Ensenyament no universitaris (Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, 2024)

Gràfic 28: % alumnat matriculat curs 2022/23 a l'FP Grau Superior per sexe i família professional a Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir l'Estadística dels Ensenyament no universitaris (Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports, 2024)

5. L'Informe PISA: concepte i principals resultats

5.1. Què és

El Programa per l'Avaluació Internacional dels Estudiants (*PISA, Programme for International Student Assessment*) avalua de forma sistemàtica el que els joves saben i són capaços de fer en acabar l'educació secundària obligatòria (ESO) a més de 80 països del món.

L'estudi mostrat d'avaluació educativa se centra en 3 competències considerades troncal: ciències, lectura i matemàtiques. Addicionalment, a cada cicle s'incorpora una competència innovadora; pel curs 2022, s'ha avaluat la competència del pensament creatiu (p.e. l'any 2014 va ser la resolució col·laborativa de problemes i, l'any 2018, la competència global).

L'Estat espanyol ha participat des de la seva primera edició (l'any 2000) a tots els cicles triennals (el 2003, 2006, 2009, 2012, 2015 i 2018) i en l'edició del 2022, que inicialment s'havia previst pel 2021, però que es va ajornar per la COVID-19 (*Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports, 2024a*).

5.2. Caiguda dels resultats l'any 2022

El 5 de desembre del 2023 es van publicar els resultats de PISA de l'avaluació feta l'any 2022. La publicació va apuntar els pitjors resultats de la història a l'Estat espanyol i la davallada equivalent a un curs sencer respecte a la darrera anàlisi.

Malgrat que els resultats posen de manifest la pèrdua de 10 punts en comprensió lectora i de 15 punts en matemàtiques a escala global respecte a l'últim Informe PISA, la baixada en el cas de Catalunya ha estat encara més pronunciada. Respecte a l'any 2018 (darrera edició de PISA), el nivell a Catalunya en competència matemàtica ha caigut 21 punts i només té per darrere Melilla. Per altra banda, els resultats en comprensió lectora a Catalunya són també els més baixos de la història (*Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports, 2023b*).

Quan s'analitzen les diferències de resultats de PISA segons la titularitat del centre, l'Informe de resultats elaborat per l'Institut Nacional d'Avaluació Educativa del [Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports \(2023b\)](#) posa en relleu que, en totes les competències analitzades, el rendiment de l'alumnat dels centres privats (amb concerts i sense) és significativament superior al de l'alumnat dels centres públics. Això es dona en la majoria dels estats de l'OCDE i en extensió a l'Estat espanyol i a Catalunya (i a gairebé a totes les comunitats i ciutats autònomes, excepte Aragó i Galícia).

No obstant això, la diferència de resultats segons la titularitat del centre disminueix significativament quan es controla per la composició socioeconòmica i cultural de l'alumnat i del centre educatiu (ISEC). De fet, en algunes CCAA aquesta diferència entre xarxes desapareix i, fins i tot, a La Rioja la xarxa pública passa a tenir millors resultats en matemàtiques que la xarxa privada. En el cas de l'Estat espanyol, la diferència entre privada i pública en matemàtiques baixa de 35 a 5 punts i a Catalunya la diferència disminueix de 37 a 13 punts. De totes maneres, tal com indica el mateix informe de resultats, aquestes dades comparatives entre el tipus de centre educatiu s'han de prendre amb precaució, donada la grandària de la mostra dels centres educatius, entre altres qüestions.

Els mals resultats de les proves PISA van acompanyats de discursos que intenten donar una resposta més o menys encertada a aquesta baixada. En un primer moment, l'expresident del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu de Catalunya va responsabilitzar d'aquests mals resultats a les conseqüències de la COVID-19 i, de manera molt desafortunada, a l'augment d'alumnat d'origen estranger dins les aules, argument que després va ser desmentit per l'exconsellera d'Educació, Anna Simó. Les especulacions han continuat per defensar determinats interessos o diluir certes responsabilitats: la manca d'exigència des dels centres educatius, la rotació de professorat, l'avaluació per competències bàsiques, l'increment de pantalles a les aules, la falta de motivació de l'alumnat o la sobreprotecció de les famílies. Amb tot, el que s'ha demostrat és que aquests discursos i aquest debat públic han qüestionat la qualitat del sistema educatiu públic i han fomentat el seu desprestigi sense basar-se en l'evidència empírica. En conseqüència, algunes famílies podrien optar per matricular als seus fills i filles a la privada/concertada.

6. El menjador escolar: lluny de la universalització

Catalunya encara té una taxa més elevada de persones en risc de pobresa o exclusió social (AROPE) que abans de la pandèmia de la COVID-19 (IDESCAT, 2023a). El gener de 2024, a causa d'aquest escenari i considerant que es tracta d'una partida oberta, el nombre d'infants amb el 100% de beca va augmentar i, per primer cop, aquestes beques han sigut superiors a les que cobreixen el 70%.

No obstant això, malgrat que pel curs 2023/24 hi hagi hagut més alumnes a Catalunya que disposaven de beca pel servei de menjador, cal esmentar que la taxa de risc de pobresa en menors de 18 anys és d'un 32,5% a Catalunya segons l'última dada disponible de l'[Enquesta de Condicions de Vida de l'IDESCAT \(2023c\)](#).

Aquesta xifra suposa que hi hagi 442.300 infants i adolescents que estan en risc de pobresa. Tenint en compte que el gener de 2024 s'havien concedit 108.870 ajuts de menjador al 100% i 73.180 al 70% segons la nota de premsa publicada per la [Generalitat de Catalunya \(2024\)](#), es pot constatar que les ajudes només les aconsegueixen la meitat dels infants potencialment en risc de pobresa. Per tant, hi ha un gruix important de famílies a Catalunya que poden estar en una situació de vulnerabilitat socioeconòmica i que no disposen de cap mena d'ajut per fer front a l'àpat del dinar dels seus fills i filles.

A banda del fet que les beques no cobreixen a la totalitat d'infants i adolescents en risc de pobresa, hi ha un volum important d'alumnes a l'ESO que no han pogut comptar amb beques menjador, a causa de la implementació de la jornada lectiva contínua i la progressiva desaparició del servei de menjador escolar als instituts (si no hi ha menjador escolar, aquestes beques no es donen). Així, aquest alumnat ha perdut el factor de protecció que suposava l'existència d'aquest espai. Tot i que l'eliminació de la jornada lectiva a la tarda no ha d'anar necessàriament acompanyada de l'eliminació de mesures que facin front a aquesta problemàtica, a la pràctica les solucions acaben depenent dels diferents consells comarcals i ajuntaments (p.e. targeta moneder per a les famílies de l'alumnat o desplaçar als infants econòmicament *vulnerabilitzats* a espais concrets com la cantina o altres centres).

Amb tot, el sistema de beques no reconeix el menjador escolar com un dret de la infància i l'adolescència, sinó que és una mesura assistencialista que depèn del govern, que no arriba a tot l'alumnat a qui hauria d'arribar i que

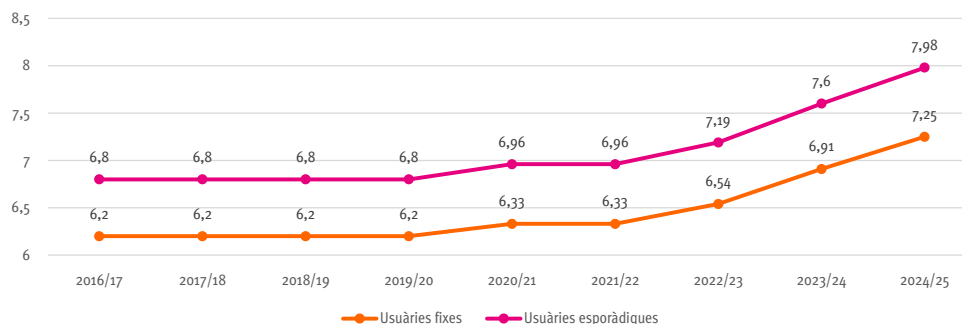
etiqueta a l'alumnat dins del sistema educatiu. A més, segons Educo (2023), el sistema de beques de menjador a Catalunya generalment no és àgil perquè no disposa d'un procés de renovació automàtica, sinó que s'ha de tornar a tramitar la beca cada curs escolar. Per altra banda, com s'explica en el següent apartat, el preu per a les famílies que no tenen concedida la beca del 100% continua pujant any rere any sense mesures de tarifació social.

En definitiva, tal com està configurat i planificat actualment, el menjador escolar encara està lluny de la universalització.

6.1. Progressiu encariment del preu

Aquest és el **tercer curs escolar consecutiu en què es produeix un increment del preu màxim del menjador escolar**. De fet, el preu s'havia mantingut congelat fins al curs 2019/20, i el curs 2020/21 es va iniciar l'augment progressiu d'aquest servei. Des d'aleshores, en només cinc anys **el preu màxim d'usuari fix i esporàdic del menjador s'ha encarat un 17%** (passant dels 6,80 € als 7,98 € per a les usuàries esporàdiques i dels 6,20 € als 7,25 € per a les usuàries fixes).

Gràfic 29: Evolució del preu del menjador escolar (2 hores i mitja) segons tipus d'usuari a Catalunya del curs 2016/2017 al 2024/25

Font: Elaboració pròpia a partir de dades extretes del Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC)

Segons publica el **Departament d'Educació (2024d)** en la seva memòria econòmica explicativa del preu de menjador escolar pel curs 2024/25, hi ha dos factors que incideixen en aquesta variació: d'una banda, l'**increment salarial previst al conveni col·lectiu** del lleure (increment del 3,5%) i, d'altra banda, **la inflació, que provoca un augment generalitzat dels preus, sobretot per al grup d'aliments i begudes no alcohòliques**.

Segons els indicadors de conjuntura econòmica (**IDESCAT, 2024b**), el gener de 2024 Catalunya va registrar un increment del 3,3% en l'Índex de Preus al Consumidor (IPC) respecte a aquest mateix període l'any anterior. En el cas particular dels aliments i begudes no alcohòliques, es va registrar un increment interanual del 7%.

Això fa palès que el Departament d'Educació **no ha incorporat cap factor corrector en el càlcul del preu màxim del menjador** per protegir a les famílies de la inflació, tenint en compte que el percentatge destinat al benefici industrial i al marge comercial de les empreses es manté gairebé intacte.

Taula 8: Benefici industrial i marge comercial menjador escolar

Curs 2023/24			Curs 2024/25		
Preu menú esporàdic	% Benefici industrial (€)	% Marge comercial per menú (€)	Preu menú esporàdic	% Benefici industrial (€)	% Marge comercial per menú (€)
7,60€	2,03% (0,15€)	2,03% (0,15€)	7,98	1,93% (0,14€)	1,93% (0,14€)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades extretes de la memòria econòmica explicativa del preu del menjador dels cursos 2022/23 i 2023/24 del Departament d'Educació i Formació Professional

És a dir, el preu màxim que pagaran les famílies pel servei de menjador és més elevat pel pròxim curs escolar, mentre que el benefici de les empreses té poques afectacions respecte a l'any passat.

Taula 9: Desglossament del preu del menjador escolar de dues hores i mitja segons concepte

Preu fixat de l'espai de dues hores i mitja						
Concepte	Import 24/25	Percentatge 24/25	Import 23/24	Percentatge 23/24	Import 22/23	Percentatge 22/23
Personal de cuina	1,63 €	22,48%	1,56 €	22,58%	1,52 €	23,24%
Matèria primera alimentària	2,05 €	28,28%	1,91 €	27,64%	1,69 €	25,84%
Altres subministraments i reposició	0,34 €	4,69%	0,33 €	4,78%	0,31 €	4,74%
Estructura	0,51 €	7,03%	0,50 €	7,24%	0,49 €	7,49%
Vestuari	0,02 €	0,28%	0,02 €	0,29%	0,02 €	0,31%
Riscos	0,04 €	0,55%	0,03 €	0,43%	0,03 €	0,46%
Benefici industrial	0,14 €	1,93%	0,14 €	2,03%	0,14 €	2,14%
Marge comercial	0,14 €	1,93%	0,14 €	2,03%	0,14 €	2,14%
Nòmina monitoratge	1,91 €	26,34%	1,83 €	26,48%	1,78 €	27,22%
IVA	0,47 €	6,48%	0,45 €	6,51%	0,42 €	6,42%
Total	7,25 €	100,0%	6,91 €	100,0%	6,54 €	100,0%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades extretes de la memòria econòmica explicativa del preu del menjador dels cursos 2022/23, 2023/24 i 2024/25 del Departament d'Educació i Formació Professional

Aquest increment en l'IPC es tradueix directament en els preus fixats pel curs 2024/25, ja que el concepte que més ha incrementat dins d'aquest preu del menjador és el de matèria primera alimentària, la que ha passat d'1,91 € el curs 2023/24 a 2,05 €, és a dir, ha incrementat un 7%. També ha passat de representar el 27,6% sobre el preu total al 28,3%.

Un altre concepte que ha augmentat és el dels riscos, passant de representar el 0,43% sobre el preu total en el curs 2023/24 al 0,55% en el curs 2024/25. Per contra, altres conceptes com el personal de cuina, l'estructura, el vestuari, el benefici industrial, el marge comercial, la nòmina de monitoratge i l'IVA han baixat el seu pes sobre el valor total. Pel que fa específicament al benefici industrial i el marge comercial, l'import en els últims 3 anys s'ha mantingut constant (0,14 €).

A la secundària, a banda dels preus elevats del menjador (en cas que l'institut en tingui o n'ofereixi), hi ha un problema afegit: la implementació de la jornada continuada a l'ESO en els instituts públics de Catalunya i l'eliminació de l'activitat lectiva de tarda ha comportat la disminució del servei de menjador escolar dels instituts.

Aquest canvi de jornada i, per tant, el progressiu tancament de menjadors, ha suposat la desprotecció de l'alumnat adolescent en situació de vulnerabilitat que no disposa de recursos familiars per fer un àpat diari de qualitat quan passa a secundària.

6.2. Quina és l'avaluació de l'ús de la carmanyola dels instituts públics?

Abans del començament del curs 2023/24, el Departament d'Educació (2023d¹⁰) va compartir un document amb les directrius per la implantació de l'ús de carmanyoles en els instituts de titularitat pública de la Generalitat de Catalunya.

D'aquesta manera, cada direcció, amb l'acord previ del consell escolar, podia autoritzar la implantació de l'ús de carmanyoles a l'institut, d'acord amb el Pla de funcionament. No obstant això, aquesta aposta implica una vegada més una despesa que es trasllada a les famílies. Tal com el Departament indica, *“l'ús de carmanyoles no implica per part del Departament d'Educació un augment de la dotació de despeses de funcionament o d'inversió per al centre. **Correspon a les famílies usuàries del servei de carmanyola fer-se càrrec de les despeses que se'n puguin derivar**”*.

¹⁰ Directrius amb relació a l'ús de la carmanyola en els centres educatius de titularitat de la Generalitat de Catalunya, signat 19/06/2023.

És important avaluar com ha funcionat la implementació de la política d'ús de la carmanyola en relació amb la gestió associada (a càrrec de les famílies), les despeses de l'assistència i vigilància de l'alumnat, la refrigeració dels aliments i l'habilitació dels espais. Finalment, també és important entendre i avaluar què ha significat per l'alumnat la indicació d'haver d'utilitzar espais diferenciats entre l'alumnat que fa ús del servei de menjador i el que fa ús de les carmanyoles.

7. Bibliografia

- Aguado Hernández, J. A., Cano Montero, F. J., & Sánchez Pérez, M. J. (2020). Segregación por género y Formación Profesional: aportaciones al debate sobre la situación actual. *Revista de Sociología de la Educación*, 13(3), 308-327. doi: <https://doi.org/10.7203/RASE.13.3.16583>
- Antoniou, F., Alghamdi, M. H., & Kawai, K. (2024). The effect of school size and class size on school preparedness. *Frontiers in Psychology*, 15. doi: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1354072>
- Benlloch, M. (30 de novembre de 2018). *Avantatges i desavantatges de l'Escola Bressol per al desenvolupament dels infants*. Obtingut de El Diari de l'Educació: <https://diarieducacio.cat/rella/2018/11/30/avantatges-i-desavantatges-de-lescola-bressol-per-al-desenvolupament-dels-infants/>
- Centre UNESCO de Catalunya. (2015). *Repensar l'educació: vers un bé comú mundial?* Obtingut de UNESCO Biblioteca Digital: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pfo000244219/PDF/244219cat.pdf.multi>
- Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible. (2016). *Garantir una educació inclusiva, euitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom*. Obtingut de Informes: https://cads.gencat.cat/web/.content/Documents/Informes/2016/Agenda_2030_CAT/ODS-4.pdf
- Consell de la Unió Europea. (2011). *Abordar el abandono escolar prematuro*. Obtingut de Summaries of EU legislation: <https://eur-lex.europa.eu/ES/legal-content/summary/tackling-early-school-leaving.html>
- Consorci d'Educació de Barcelona. (2024). *Resultats de l'estudi de l'educació inclusiva*. Barcelona. Obtingut de https://www.edubcn.cat/rcs_gene/extra/o4_inclusiva/o1_Estudi_inclusiva_2024_web.pdf
- Cook, L. (2004). *Co-Teaching: Principles, Practices and Pragmatics*. New Mexico Public Education Department, Albuquerque. Obtingut de <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED486454.pdf>
- Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya. (2021). *Pacte per a la reforma horària. Objectiu 2025*. Obtingut de http://reformahoraria.cat/wp-content/uploads/2021/05/EL_PACTE.pdf

- Departament d'Educació i Formació Professional. (2022). *Xifres Clau*. Obtingut de Estadístiques: <https://educacio.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/xifres-clau/index.html>
- Departament d'Educació i Formació Professional. (2023). *Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents*. Obtingut de Educació infantil (1r cicle): <https://educacio.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/estadistiques-ensenyament/cursos-anteriors/curs-2022-2023/educacio-infantil-1r-cicle/>
- Departament d'Educació i Formació Professional. (2023a). *Despesa pública en educació sobre el PIB*. Obtingut de Departament d'Educació i Formació Professional: <https://educacio.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/despesa/indicadors/despesa-publica-sobre-pib/>
- Departament d'Educació i Formació Professional. (2023b). *Centres segons naturalesa, titularitat i tipologia de centre*. Obtingut de Educació infantil (1r cicle): <https://educacio.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/estadistiques-ensenyament/cursos-anteriors/curs-2022-2023/educacio-infantil-1r-cicle/>
- Departament d'Educació i Formació Professional. (2023c). *Memòria econòmica explicativa de la determinació del preu màxim de la prestació del servei escolar de menjador dels centres educatius de titularitat del Departament d'Educació per al curs 2022-2023*. Obtingut de Departament d'Educació i Formació Professional: <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/transparencianormativa/resolucions-adm-judicials/administratives/memoria-economica-2022-2023.pdf>
- Departament d'Educació i Formació Professional. (2023d). Directrius en relació amb l'ús de la carmanyola en els centres educatius.
- Departament d'Educació i Formació Professional. (2024a). *Oferta inicial de places escolars dels estudis obligatoris*. Recuperat el 25 d'abril de 2024, de Dades obertes Catalunya: https://analisi.transparenciacatalunya.cat/Educaci-/Oferta-inicial-de-places-escolars-dels-estudis-obl/vaht-2sjk/about_data
- Departament d'Educació i Formació Professional. (2024b). *Alumnes matriculats per ensenyament i unitats dels centres docents*. Recuperat el 19 de juny de 2024, de Dades Obertes Catalunya: <https://analisi.transparenciacatalunya.cat/Educaci-/Alumnes-matriculats-per-ensenyament-i-unitats-dels-centres-docents/>

transparenciacatalunya.cat/Educaci-/Alumnes-matriculats-per-ensenyament-i-unitats-dels/xvme-26kg/about_data

Departament d'Educació i Formació Professional. (2024c). *Alumnes segons naturalesa, titularitat, nivell, edat, sexe, zona de nacionalitat i necessitats específiques de suport educatiu*. Obtingut de Estadística de l'ensenyament: Educació infantil (1r cicle): <https://educacio.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/estadistiques-ensenyament/curs-actual/educacio-infantil-1r-cicle/>

Departament d'Educació i Formació Professional. (2024d). *Memòria econòmica explicativa de la determinació del preu màxim de la prestació del servei escolar de menjador dels centres educatius de titularitat del Departament d'Educació per al curs 2024-2025*. Obtingut de Departament d'Educació i Formació Professional: <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/arees-actuacio/centres-serveiseducatius/centres/espai-migdia-menjador/memoria-economica-menjador.pdf>

Direcció de l'Estat. (2017). *Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014*. Obtingut de Portal Jurídic de Catalunya: <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=824435>

Duran, D., Huguet, T., & Oller, M. (26 de gener de 2022). Docència compartida: Aprenentatge docent entre iguals per a l'atenció a la diversitat. Obtingut de <https://www.youtube.com/watch?v=Co4wHFJhnoM>

Educo. (2023). *Recetas que educan: Los 10 ingredientes de una buena política de becas y ayudas al comedor escolar*. Obtingut de Comedor Escolar Universal y Gratuito: <https://www.educo.org/landing/informes-comedor-escolar#informe>

Eurostat. (2021a). *Public expenditure on education by education level and programme orientation - as % of public expenditure or % of GNI*. Obtingut de Eurostat Data Browser: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/educ_uae_fineo8/default/table?lang=en

Eurostat. (2021b). *Public expenditure on education per pupil/student based on FTE by education level and programme orientation*. Obtingut de Eurostat Data Browser: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/educ_uae_fineo9/default/table?lang=en&category=educ.educ_uae_fin.educ_uae_fine

- Eurostat. (2021c). *Pupils enrolled in early childhood education by sex, type of institution and intensity of participation*. Obtingut de Eurostat Data Browser: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/educ_uoe_enrp01/default/table?lang=en&category=educ.educ_part.educ_uoe_enr.educ_uoe_enrp
- Eurostat. (2021d). *Pupils enrolled in lower-secondary education by programme orientation, sex, type of institution and intensity of participation*. Obtingut de Eurostat Data Browser: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/educ_uoe_enrs01/default/table?lang=en&category=educ.educ_part.educ_uoe_enr.educ_uoe_enrs
- Eurostat. (2021e). *Pupils enrolled in primary education by sex, type of institution and intensity of participation*. Obtingut de Eurostat Data Browser: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/educ_uoe_enrp04/default/table
- Eurostat. (2022). *Pupils from age 3 to the starting age of compulsory education at primary level by NUTS 2 region - % of the population of the corresponding age*. Obtingut de Eurostat Data Browser: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/educ_uoe_enra22/default/table?lang=en
- Eurostat. (2023a). *Poverty and social exclusion*. Obtingut de Eurostat Statistics Explained: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Poverty_and_social_exclusion_May2024.jpg
- Eurostat. (2023b). *Gini coefficient of equivalised disposable income by age*. Obtingut de Eurostat Data Browser: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_di12/default/table?lang=en
- Ferrer, B. (10 d'abril de 2024). *Rafael Merino: “L’FP té tres funcions: econòmica, educativa i social”*. Obtingut de El diari de l’FP: <https://diarifp.cat/rafael-merino-lfp-te-tres-funcions-economica-educativa-i-social/>
- Generalitat de Catalunya. (2009). Llei 12/2009, del 10 de juliol, d’educació. *Quaderns de Legislació, 82*. Obtingut de https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/normativa/normativa-educacio/lec_12_2009.pdf
- Generalitat de Catalunya. (2017). *DECRET 150/2017, de 17 d’octubre, de l’atenció educativa a l’alumnat en el marc d’un sistema educatiu*.

- Generalitat de Catalunya. (2021). *LLEI 2/2021, del 29 de desembre, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic*. Obtingut de Portal Jurídic de Catalunya: <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/l/2021/12/29/2>
- Generalitat de Catalunya. (17 de gener de 2024). *El Departament d'Educació triplica en un curs els ajuts del 100 % del cost del menjador*. Obtingut de Educació i Formació Professional: <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/572382/el-departament-d-educacio-triplica-en-un-curs-els-ajuts-del-100-del-cost-del-menjador>
- Generalitat de Catalunya. (15 de març de 2024). *Mapa Escolar de Catalunya*. Obtingut de Generalitat de Catalunya: <http://mapaescolar.gencat.cat/>
- Generalitat de Catalunya. (s.d.). *Alumne/a amb necessitats educatives específiques (NEE)*. Obtingut de Preinscripció: glossari: <https://preinscripcio.gencat.cat/ca/estudis/fp-grau-superior/ajuda/glossari/index.html>
- Govern de la Generalitat de Catalunya. (21 de juny de 2022). *El Govern aprova l'escolarització gratuïta per a les famílies de l'infantil 2 i en garanteix el finançament per a exercicis futurs*. Obtingut de Direcció General de Comunicació: <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/422610/govern-aprova-lescolaritzacio-gratuïta-families-linfantil-2-garanteix-financament-exercicis-futurs>
- IDESCAT. (2021). *Gastos por alumno según el tipo de centro. Enseñanza no universitaria*. Obtingut de Dades del Institut d'Estadística de Catalunya: <https://www.idescat.cat/pub/?id=efde&n=9031&lang=es>
- IDESCAT. (2022). *Població a 1 de gener. Per sexe i edat any a any*. Obtingut de Padró municipal d'habitants: <https://www.idescat.cat/pub/?id=pmh&n=1180>
- IDESCAT. (2023a). *Població en risc de pobresa o exclusió social*. Obtingut de Indicadors de la Unió Europea: <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=ue&n=10121>
- IDESCAT. (2023b). *Indicadors de desigualtat de la distribució de la renda*. Obtingut de Indicadors bàsics de Catalunya: <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=basics&n=10410>

- IDESCAT. (2023c). *Taxa i població en risc de pobresa o exclusió social (taxa AROPE - Objectiu UE 2030) per sexe i edat*. Obtingut de Enquesta de condicions de vida: <https://www.idescat.cat/pub/?id=ecv&n=14916>
- IDESCAT. (2024a). *Abandonament prematur dels estudis*. Obtingut de Indicadors de la Unió Europea: <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=ue&n=10101>
- IDESCAT. (2024b). *Índex de preus de consum (IPC). Per grups de consum. Gener 2024*. Obtingut de <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=basics&n=10261&t=202401>
- Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. (2024). *Divisions administratives: límits de municipis, comarques, vegueries, províncies i Catalunya*. Obtingut de Geoinformació Cartogràfica: <https://www.icgc.cat/ca/Geoinformacio-i-mapes/Dades-i-productes/Geoinformacio-cartografica/Divisions-administratives#:~:text=Base%20geogr%C3%A0fica%20que%20cont%C3%A9%20els%20l%C3%ADmits%20vigents%20de>
- Institut Nacional d'Estadística [INE]. (2023). *Riesgo de pobreza o exclusión social (objetivo Europa 2030) y de sus componentes por edad y sexo*. Obtingut de INEbase: <https://www.ine.es/jaxiT3/Tabla.htm?t=60254&L=0>
- López, H. (29 d'agost de 2024). *Més de 31.000 alumnes catalans encara esperen una plaça d'FP*. Obtingut de El Periódico: <https://www.elperiodico.cat/ca/societat/20240829/mes-31-000-alumnescatalans-107477605>
- Merino, R. (2023). La formación profesional regalada. Evolución y perspectivas de futuro. En A. J. Blanco Martín, S. Mora Rosado, & J. A. López Ruiz, *Informe España 2023* (págs. 129-202).
- Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports. (2023a). *PISA*. Obtingut de Internacional: <https://www.educacionfpydeportes.gob.es/inee/evaluaciones-internacionales/pisa.html>
- Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports. (2023b). *PISA 2022. Programa para la Evaluación Internacional de los Estudiantes. Informe español*. Obtingut de https://www.libreria.educacion.gob.es/libro/pisa-2022-programa-para-la-evaluacion-internacional-de-los-estudiantes-informe-espanol_183950/

- Organització de Consumidors i Usuaris d'Espanya. (29 d'agost de 2024). *Gastos escolares: ¿cuánto nos cuesta el nuevo curso?* Obtingut de Consumo y familia: bebés y niños: <https://www.ocu.org/consumo-familia/bebes/informe/gastos-vuelta-cole#:~:text=2.189%20euros%20de%20gasto%20medio,centro%20en%20el%20que%20estudien>
- Save the Children. (2024). *Informe 'Por una Escuela Concertada Inclusiva'*. Obtingut de https://www.savethechildren.es/sites/default/files/2024-09/Por_una_escuela_concertada_inclusiva_Informe_STC.pdf
- Schanzenbach, D. W. (2014). *Does Class Size Matter?*. National Education Policy. Obtingut de <http://nepc.colorado.edu/publication/does-class-size-matter>
- Síndic de Greuges. (30 d'agost de 2024). *Publicació a X (Twitter)*. Obtingut de X: <https://x.com/sindicdegreuges/status/1829441560229945721>
- Somoza, N., & Huguet, M. (30 d'agost de 2022). *Més de 20.000 alumnes d'FP sense plaça assignada a una setmana que comenci el curs*. Obtingut de rtve: <https://www.rtve.es/television/20220830/alumnos-fp-sense-placa/2399188.shtml>
- Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports. (2022). *Estadística dels Ensenyament no universitaris*. Obtingut de Formació Professional: <https://www.educacionfpydeportes.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/fp.html>
- Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports. (2024a). *Alumnado matriculado en Enseñanzas de Régimen General por titularidad, comunidad autónoma/provincia, sexo y enseñanza*. Obtingut de EDUCAbase: https://estadisticas.educacion.gob.es/EducaJaxiPx/Tabla.htm?path=/no-universitaria/alumnado/matriculado/2023-2024-da/comunidad/reg_general/lo/&file=general_1_01.px&L=0
- Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports. (2024b). *Número medio de alumnos por unidad/grupo por titularidad del centro, comunidad autónoma/provincia y enseñanza*. Obtingut de EDUCbase: https://estadisticas.educacion.gob.es/EducaJaxiPx/Tabla.htm?path=/no-universitaria/centros/centrosyunid/2023-2024-da/comunidad/reg_general/lo/&file=general_1_04.px&L=0

- UNESCO. (15 de novembre de 2022). *Por qué es importante la atención y educación de la primera infancia*. Obtingut de UNESCO: <https://www.unesco.org/es/articles/por-que-es-importante-la-atencion-y-educacion-de-la-primera-infancia>
- Unió Europea. (2021). *Resolución del Consejo relativa a un marco estratégico para la cooperación europea en el ámbito de la educación y la formación con miras al Espacio Europeo de Educación y más allá (2021-2030)*. Obtingut de Diario Oficial de la Unión Europea: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021G0226\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021G0226(01))

ASSOCIACIONS FEDERADES
DE FAMÍLIES D'ALUMNES
DE CATALUNYA

Carrer de Cartagena, 245 àtic. | 08025, Barcelona
+34 934 357 686 | affac@affac.cat
facebook.com/affac.cat | twitter.com/affac_cat | instagram.com/affac.cat